

سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی‌رانی بازرگانی به منظور ایقای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تمهیل انتقال و انتشار دانش و ساماندهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

ماهنامه الکترونیکی مسیر

اولین نشریه الکترونیکی خبری، تحلیلی و آموزشی بندری و دریایی
شماره ۲۷ - سال چهارم - فروردین ۱۳۹۶ ISSN 2423-348X

خبر تحلیلی: «افزایش ۶۰ میلیارد دلاری هزینه‌های کشتیرانی به دلیل قوانین جدید آیمو»

مکتبه مطالعه ابری
مرکز بررسی مطالعه ابری

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران مارا دنبال کنید

مسیر، اولین نشریه الکترونیکی خبری، تحلیلی و آموزشی بندری و دریایی

عنوان: ماهنامه الکترونیکی مسیر

صاحب امتیاز: مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی سازمان بنادر و دریانوردی

دبیر تحریویه: نازنین ساغری

هیأت تحریریه

گروه خبری: محمدعلی حسن‌زاده، سعید خرم، حمید حمیدی، حمید علاءالدینی، مائدہ واحدی و منصوره نعیمی

مترجم: نازنین ساغری

ویراستار: مائدہ واحدی

طراح: محمدحسین شوکت پور

قدوین و گردآوری: محمدعلی حسن‌زاده و نازنین ساغری

شاپا: ۳۴۸۳-۲۴۲۳

ISSN: 2423-348X

نشانی: تهران، میدان ونک، بزرگراه شهید حقانی، خیابان شهیدی، سازمان بنادر و دریانوردی

تلفن: (۰۲۱) ۸۴۹۳۲۱۲۷

دورنگار: (۰۲۱) ۸۸۶۵۱۱۹۱

پست الکترونیک: masir@pmo.ir

تاریخ: <http://research.pmo.ir/fa/publication/re/masir1>

مسیر در آپارات: <http://www.aparat.com/masir.pmo>

مسیر در SID: <http://fa.journals.sid.ir/JournalList.aspx?ID=7839>

مسیر در لینکداین: <https://ir.linkedin.com/in/masir-pmo-281452111>

دیدگاه نویسنده‌گان لزوماً نظر ماهنامه نبوده و مسؤولیت حفظ حقوق مالکیت فکری و معنوی به عهده مولفان می‌باشد.

الجغرافيا الجليعي

اسناد و مدارک تاریخی بنادر و دریانوردی ایران

Historical Documents of Iranian Ports and Maritime

ثبت نام شیلاو (یا سیراف) - بندری ساسانی - در نقشه پرتغالی فرناؤ داس دورادو - سال ۱۷۹۰ میلادی

مراجع: اطلس تاریخ بنادر و دریانوردی ایران، جلد ۱، صفحه ۲۱۱

Registering the name of Chilao (or Siraf) – an ancient port during the Sassanid era – in Fernao Dos Dorado Map, 1790.

Reference: Atlas of Ports and Maritime History of Iran, Vol 1, P.211

فهرست مطالب

۳.....	«بخش خبری»
	«خبر کشتیرانی»
۳.....	افزایش ۶۰ میلیارد دلاری هزینه‌های کشتیرانی به دلیل قوانین جدید آیمو.
۵.....	تخفیف‌های جدید برای کشتی‌های فله‌بر در کanal سوئز.
۶.....	برافراشته شدن پرچم عربستان سعودی بر فراز ۳۷ کشتی شرکت بحری.
۷.....	کسری بودجه خطوط کشتیرانی بزرگ.
۸.....	کاهش ۱۱ درصدی ظرفیت خط کشتیرانی هامبورگ سوود.
۹.....	ركورد ام.او.آل ترايمف به عنوان بزرگ‌ترین کشتی کانتينير بر جهان شکسته شد.
	«أخبار کشتی سازی»
۱۰	افزایش ۱۳۳ درصدی حجم سفارشات جدید در چین در بازه زمانی ژانویه تا فوریه.
۱۲	تعطیلی ۱۷ یارد کشتی‌سازی کوچک در شهر بی‌زنگ چین تا سال ۲۰۲۰.
	«أخبار بندری»
۱۳	راه‌اندازی فاز دوم ترمینال کانتینری در سنگاپور توسط PSA و CMA CGM.
۱۴	پاکستان به دنبال هاب بندری گواه.
	«أخبار لجستیکی»
۱۵	امضای تفاهم‌نامه سه‌جانبه میان ایران، روسیه و آذربایجان برای توسعه کریدور شمال-جنوب.
	«أخبار تجاری»
۱۶	فسخ قرارداد دی‌پی‌ورلد با بندر فجیره.
	«أخبار اقتصادی»
۱۷	کاهش عایدات فصلی شرکت ملاحة به دلیل چالش‌های بازار.
	«أخبار زیست محیطی»
۱۸	تخصیص بودجه به نوسازی موتورهای دیزلی توسط EPA.
	«أخبار حقوقی و قانونی»
۱۹	احتمال از سرگیری قراردادهای واگذاری امتیاز بهره‌برداری از میادین نفت و گاز آب‌های اقیانوس اطلس و قطب شمال.

۲۰ ..... «بخش تحلیلی»

تحلیل‌های منتخب درخصوص خبر: «تامین خدمات کشتیرانی، حمل و نقل و گمرکی توسط شرکت بحری برای شرکت راه‌آهن عربستان سعودی»
۲۰ .....

۲۹ ..... «بخش آموزشی»

مقاله منتخب ۱: «بزرگترین شناورهای باربری جهان».....۲۹

مقاله منتخب ۲: «مدیریت پایانه‌های کانتینری با استفاده از فناوری هوش مصنوعی سیستم‌های متشكل از چند کارگزار».....۳۵

«بخش خبری»

افزایش ۶۰ میلیارد دلاری هزینه‌های کشتیرانی به دلیل قوانین جدید آیمو

حالی است که همه شرکت‌های کشتیرانی بودجه لازم برای تجهیز ناوگان خود را در اختیار ندارند.

در حالی که بیشتر کشتی‌ها به سوخت‌های ترکیبی روی آورده‌اند، خط کشتیرانی مرسک راه کارهای موجود برای پیروی از قوانین جدید را «ناپاخته» خواند و بیش‌بینی نمود که هزینه سوخت میلیاردها دلار در سال افزایش خواهد یافت.

از سوی دیگر، دولت و صنایع به‌طور مشترک برای توسعه چنین تکنولوژی‌هایی تلاش نموده‌اند.

مرکز جدیدی که توسط اتحادیه اروپا تاسیس شده و توسط سازمان بین‌المللی دریانوردی (آیمو)^۳ در دانشگاه ترینیداد^۴ و توباگو^۵ اداره می‌شود، امید دارد که سرعت ورود به آینده کم کربن را افزایش دهد.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری پورت تکنولوژی^۱، قوانین کنوانسیون مارپل^۲ در رابطه با کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از کشتی‌ها احتمالاً حدود ۶۰ میلیارد در سال به هزینه‌های عملیاتی صنعت کشتیرانی خواهد افزود.

در ماه اکتبر، سال ۲۰۲۰ به عنوان آخرین مهلت پیروی از قوانین جدید تعیین شد. احتمالاً ۷۰ درصد از صاحبان کشتی و تامین‌کنندگان سوخت نمی‌توانند تا مهلت تعیین شده از این قوانین پیروی کنند و ممکن است در تلاش برای یافتن کشتی‌های منطبق با قوانین جدید، با افزایش فشارهای مالی و شیوع «هرج و مرچ» در محموله‌ها مواجه شوند. این در

^۳ International Maritime Organization

^۴ Trinidad

^۵ Tobago

^۱ Port Technology

^۲ International Convention for the Prevention of Pollution from Ships: کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها

پرسشی: «به نظر شما آیا تدوین قوانین و مقررات ملی یا بین‌المللی جدید به دلیل افزایش هزینه‌های تمام شده خدمات می‌تواند یکی از دلایل کاهش مزیت یک کشور یا شرکت در بازارهای رقابتی باشد. پاسخ خود را مستند به مصادیق و آمار ارایه فرمائید».

تقدیر شویید

تحلیل نمایید

تحقیق کنید

خواهشمند است تا تاریخ ۱۳۹۶/۲/۲۵ دیدگاه‌های خود در مورد مساله فوق را حداقل در ۱۰۰۰ و حداکثر در ۱۵۰۰ کلمه و با ذکر منبع به آدرس پست الکترونیکی masir@pmo.ir ارسال نمایید.

لازم به ذکر است مرکز بورسی‌ها و مطالعات راهبردی از انتشار تحلیل‌های ارائه شده که مشمول هر یک از موارد زیر باشند، معذور است:

- عدم رعایت حقوق مالکیت مادی و معنوی (کپی‌برداری غیرمجاز، عدم ذکر منبع و غیره)
- عدم توجه به قواعد نگارشی و رسم الخط فارسی
- عدم ارتباط یا ارتباط بسیار ضعیف تحلیل ارایه شده با پرسش مطرح شده
- عدم رعایت چارچوب‌های تعیین شده (حداقل و حداکثر واژه‌ها، منبع نویسی و غیره)

بدیهی است که کلیه مسؤولیت معنوی تحلیل‌های ارایه شده بر عهده تحلیل‌گر است و این مرکز هیچ‌گونه مسؤولیتی در این رابطه بر عهده ندارد.

در ضمن، از علاقه‌مندان به اشتراک در ماهنامه الکترونیکی دعوت می‌گردد نسبت به تکمیل [فرم ثبت نام](#) و ارسال آن به پست الکترونیکی masir@pmo.ir اقدام نمایند.

تخفیف‌های جدید برای کشتی‌های فله‌بر در کanal سوئز

یکی از بنادر دریای مدیترانه (از جمله بنادر دریای سیاه) در سرحد بندر سوئتا تا غرب دریای مدیترانه هستند، باید ۴۰ درصد در نرخ معمول عوارض کanal تخفیف داده شود.

در هر دوی این موارد، درخواست‌ها باید قبل از آغاز سفر کشتی از بندر مبدأ ثبت شوند. شناورها نمی‌توانند در طول سفر در هیچ‌یک از بنادر میانی جهت انجام عملیات بار توقف کنند.

گواهی‌های اصلی تخفیف از مبدأ بارگیری، مقصد شناور، ایستگاه سوخت‌گیری و ادعانامه باید ظرف مدت یک سال پس از تاریخ ترانزیت شناور، در اداره کanal سوئز ثبت شوند.

اعمال تخفیف جدیدترین راه کار اداره کanal سوئز برای جذب ترافیک از طریق مسیر کanal سوئز است.

در ماه ژانویه، اداره کanal سوئز راه کار جدید خود در رابطه با اعمال تخفیف را به کشتی‌های کانتینربری که از بنادر ساحل شرقی آمریکا عازم بنادر جنوب و جنوب شرقی آسیا هستند نیز تعمیم داد.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از [پایگاه خبری سی‌ترید ماریتايم نیوز](#)^۱، اداره کanal سوئز^۲ برای یک دوره آزمایشی تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۱۷، برای عوارض ترانزیت شناورهای ویژه حمل بار فله خشک از این کanal، تخفیف‌های جدیدی اعمال نموده است.

احتمالاً هدف از ارایه این تخفیف‌های جدید، جذب ترافیک شناورهای دماغه امید نیک به کanal سوئز بوده است.

اداره کanal سوئز، در بخش‌نامه شماره ۲۰۱۷/۲ توصیه نموده است که به شناورهای حامل بار فله خشک که از طریق کanal سوئز، از بنادر شرق و غرب استرالیا عازم بنادر شمال غربی اروپا هستند باید ۷۵ درصد در نرخ معمول عوارض تخفیف داده شود.

بخشنامه شماره ۲۰۱۷/۳ بیان می‌دارد که به شناورهای حامل بار فله خشک که از بنادر جمهوری آفریقای جنوبی می‌آیند و از طریق کanal سوئز عازم

¹ Seatrade Maritime News

² Suez Canal Authority

بر افراشته شدن پرچم عربستان سعودی بر فراز ۳۷ کشتی شرکت بحری

فروند شناور این شرکت تحت پرچم عربستان سعودی، ارتقای جایگاه این کشور در فهرست رتبه‌بندی جهانی سازمان بین‌المللی دریانوردی (آیمو)^۵ و افزایش اندازه و اثربخشی ناوگان عربستان سعودی است».

این شرکت اعلام نمود به برنامه خود برای ثبت ۱۸ تانکر باقی‌مانده تحت پرچم عربستان سعودی ادامه خواهد داد.

نفتکش امجد^۶ آخرین نفتکش بسیار بزرگی می‌باشد که به ناوگان شرکت بحری پیوسته است. این شناور با وزن مرده^۷ ۳۰۰ هزار تن در فوریه ۲۰۱۷ به شرکت بحری تحویل داده شد و تحت پرچم عربستان سعودی ثبت گردید.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از [پایگاه خبری ورلد ماریتایم نیوز](#)^۱، شرکت کشتیرانی ملی عربستان سعودی (بحری)^۲ اعلام نمود قصد دارد ۳۲ فروند از نفتکش‌های بسیار بزرگ^۳ و ۵ فروند از شناورهای متوسط خود را تا پایان سال ۲۰۱۷ تحت پرچم عربستان سعودی در بیاورد.

بحری اعلام نمود که این یک تغییر مثبت در بخش حمل و نقل عربستان سعودی است. به علاوه، این راه کار یکی دیگر از موفقیت‌های سازمان حمل و نقل عمومی عربستان در برنامه تحول ملی است.

ابراهیم بن عبدالرحمان آل عمر^۴، مدیر عامل شرکت بحری، اظهار داشت: «هدف از ثبت ۳۷

^۱ World Maritime News

^۲ National Shipping Company of Saudi Arabia (Bahri)

^۳ Very large crude carrier (VLCC)

^۴ Ibrahim bin Abdul Rahman Al Omar

^۵ International Maritime Organization's (IMO)

^۶ Amjad

^۷ Deadweight

کسری بودجه خطوط کشتیرانی بزرگ

متصدی حمل و نقل در پایان سال با کسری مواجه شدند.

در سال ۲۰۱۶، بدترین بودجه احتیاطی عملیاتی در میان متصدیان اصلی حمل و نقل کانتینری به هیوندایی مرچنت مارین^۵ مربوط می‌شود. در سال ۲۰۱۶، این شرکت کشتیرانی ۵۹۵ میلیون دلار ضرر نمود که به معنای بودجه احتیاطی عملیاتی ۱۸/۵-% می‌باشد.

هیوندایی مرچنت مارین اعلام نمود که به حمایت دولت تکیه نموده است که شامل یک برنامه دولتی برای کسب مالکیت و اجاره مجدد کشتی‌های این شرکت به خود آن می‌باشد. هیوندایی مرچنت مارین باید ضرر و زیان حاصل از این فروش را از طریق تزریق سرمایه توسط دولت کره جبران کند.

⁵ Hyundai Merchant Marine

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری پورت تکنولوژی^۱، طبق تحقیقی که آلفالاینر انجام داده است، علی‌رغم افزایش نرخ کرایه حمل بار که به دنبال فروپاشی شرکت کشتیرانی هانجین در اوخر آگوست اتفاق افتاد، ولی متوسط بودجه احتیاطی^۲ عملیاتی ۱۳ شرکت کانتینری بزرگ جهان، در نیمه دوم سال ۲۰۱۶ همچنان منفی باقی ماند.

بودجه احتیاطی عملیاتی سه متصدی حمل و نقل به نام‌های ون های^۳، هاپاگ لوید^۴ و CMA CGM برای کل سال ۲۰۱۶ مثبت بود، ولی مابقی ۱۰

¹ Port Technology

² Operating Budget: سودآوری عملیاتی نیز معنی می‌شود:

³ Wan Hai

⁴ Hapag-Lloyd

کاهش ۱۱ درصدی ظرفیت خط کشتیرانی هامبورگ سوود^۱

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری پورت تکنولوژی^۲، آلفالاینر^۳ گزارش نموده است که هابورگ سوود ۱۱ درصد از ظرفیت خود را از دست خواهد داد و به دلیل شرایطی که اتحادیه اروپا جهت تایید ادغام آن با خط مرسک تعیین نموده است، ۸ شناور را از ۵ کنسرسیوم بیرون خواهد کشید.

یکی دیگر از پیامدهای معامله میان مرسک و هامبورگ سوود این است که خط کشتیرانی مولر-مرسک مركوسول^۴ که یکی از شرکت‌های تابعه گروه مولر-مرسک در برزیل می‌باشد و اپراتور چهار کشتی TEU ۲۵۰۰ است، باید فروخته شود تا مراجع ذی صلاح امور رقابتی برزیل با این ادغام موافقت کنند.

در حالی که هیچ‌گونه تغییری در ناوگان فعلی مرسک و هامبورگ سوود ایجاد نخواهد شد، قرار است خط مرسک ۷۴۱ کشتی کانتینربر را اداره نماید. بنا به گزارش کمیسیون اتحادیه اروپا، در حال حاضر، هامبورگ سوود ۱۳۰ و خط مرسک ۶۱۱ فروند شناور کانتینربر را اداره می‌نماید.

¹ Hamburg Süd

² Port Technology

³ Alphaliner

⁴ Moller-Maersk's Mercosul

رکورد ام.او.ال ترایم بعنوان بزرگ‌ترین کشتی کانتینربر جهان شکسته شد

بوده و راه خود را جهت سوخت‌گیری به سوی روسیه ادامه داده است.

مادرید مرسک یکی از ۱۱ شناور سفارش داده شده در سال ۲۰۱۵ است و با ظرفیت ۲۰۵۶۸ TEU هم‌اکنون بزرگ‌ترین کشتی جهان است.

هفته‌های گذشته از نظر تحويل کشتی‌های بزرگ به ناوگان جهانی، فراموش نشدنی بوده‌اند. در تاریخ ۱۵ مارس ۲۰۱۷، خط کشتیرانی میتسوبی او.اس.ک لاينز^۵، اولین کشتی کانتینربر جهان با ظرفیت بیش از ۲۰۰۰۰ TEU را ام.او.ال ترایم^۶ نام‌گذاری نمود. ظرفیت این کشتی کانتینربر TEU ۲۰۱۷۰ است.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری پورت تکنولوژی^۱، بزرگ‌ترین کشتی کانتینربر جهان به خط مرسک تحويل داده شد.

کشتی کانتینربر مادرید مرسک^۲ با ظرفیت TEU ۲۰۵۶۸ توسط شرکت کشتی‌سازی و مهندسی دریایی دوو^۳ در تاریخ ۱۱ آوریل ۲۰۱۷ به خط کشتیرانی مرسک تحويل داده شد.

داده‌های AIS^۴ نشان داد که کشتی مادرید مرسک در تاریخ ۱۲ آوریل ۲۰۱۷ در مسیر حرکت

¹ Port Technology

² Madrid Maersk

³ Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering: یک یاره کشتی‌سازی کره‌ای

⁴ Automatic identification System: سیستم شناسایی خودکار

⁵ Mitsui O.S.K Lines

⁶ MOL Triumph

افزایش ۱۳۳ درصدی حجم سفارشات جدید در چین در بازه زمانی ژانویه تا فوریه

به معنای افزایش ۱۳۳ درصدی نسبت به مدت زمان مشابه در سال ۲۰۱۶ است.

آمار و ارقام Cansi حاکی از آن است که جمیع سفارشاتی که کشتی‌سازان تا پایان ماه فوریه دریافت نمودند ۹۲۰ میلیون dwt است که این نشان می‌دهد حجم سفارشات با کاهش سال به سال ۲۲٪ درصدی و همچنین با کاهش ۷٪ درصدی از پایان سال ۲۰۱۶ مواجه بوده است.

از لحاظ تناظر شناورهای تکمیل شده، ظرفیت شناورهایی که یاردهای کشتی‌سازی چین موفق شدند در طول دو ماهه نخست سال جاری تحویل دهنده معادل ۹/۳۶ میلیون dwt بوده است که نمایان گر ۱۲۳٪ افزایش سال به سال می‌باشد.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری سی‌ترید ماریتايم نیوز^۱، میزان سفارش شناورهای جدید به یاردهای کشتی‌سازی چین طی دو ماهه نخست سال ۲۰۱۷ در مقایسه با مدت زمان مشابه در سال گذشته افزایش چشمگیری داشته است، این در حالی است که حجم سفارش‌های در دست اقدام در دفتر سفارشات کاهش یافته است.

مطابق با داده‌های دریافت شده از انجمن صنعت ملی کشتی‌سازی چین (Cansi)^۲، از ژانویه تا فوریه ۲۰۱۷، حجم سفارش‌هایی که یاردهای کشتی‌سازی چین دریافت کردند به ۲/۲۱ میلیون dwt^۳ رسید که

¹ Seatrade Maritime News

² China Association of the National Shipbuilding Industry

³ Deadweight: وزن مرده

درآمد ترکیبی ۸۰ یارد کشتی سازی اصلی چین از ژانویه تا فوریه ۲۰۱۷ برابر با ۳۰/۰۷ میلیارد یوان بود که نشان دهنده ۲۱/۲ درصد کاهش سال به سال است. سود این یاردها نیز برابر با ۱۲۰ میلیون یوان بود که نمایان‌گر کاهش ۳۰ درصدی است.

انجمن Cansi تعداد یاردهای کشتی سازی تحت نظارت خود را از ۹۴ مورد در سال ۲۰۱۶ به ۸۰ مورد در سال جاری کاهش داد. در چند سال گذشته، بازار چین شاهد ادغام یاردهای کشتی سازی تحت مالکیت شرکت‌های دولتی و همچنین سقوط چندین یارد کشتی سازی خصوصی بوده است. بعضی از این یاردها روزگاری جزء یاردهای بسیار موفق بودند که از آن جمله می‌توان به صنایع سنگین رانگ‌شنگ^۳، یارد کشتی سازی سینوپاسیفیک^۴ و صنایع سنگین مینگ^۵ اشاره کرد.

علاوه بر این، آمار و ارقام Cansi نشان داد که بیش از ۹۰٪ از سهم بازار کشتی سازی در کنترل ۵۳ یارد کشتی سازی برتر چین قرار دارد و در ۲ ماهه نخست سال ۲۰۱۷، حجم سفارشات دریافتی آن‌ها برای ساخت شناورهای جدید بالغ بر ۱/۹۷ میلیون dwt، حجم سفارش‌های در دست اقدام آن‌ها در دفتر سفارشات برابر با ۸۸/۷۴ میلیون dwt و تناز شناورهای تکمیل شده آن‌ها برابر با ۹/۱۲ میلیون dwt بوده است.

این انجمن کشتی سازی، ۸۰ یارد کشتی سازی اصلی را نیز مورد بررسی قرار داد. ارزش ترکیبی^۱ شناورهای جدید تکمیل شده این یاردها برابر با ۴۹/۰۵ میلیارد یوان^۲ (۷/۱ میلیون دلار) است که نشان دهنده ۱۱/۲ درصد کاهش نسبت به مدت زمان مشابه در سال قبل می‌باشد.

از لحاظ ارزش کلی، سهم کشتی سازی برابر با ۳/۰۴ میلیارد یوان، سهم تجهیزات بالغ بر ۴/۳ میلیارد یوان و سهم تعمیرات بیش از ۱/۷۹ میلیارد یوان بوده است.

^۳ Rongsheng Heavy Industries

^۴ Sinopacific Shipbuilding

^۵ Mingde Heavy Industry

^۱ Combined Value

^۲ واحد پول چین

تعطیلی ۱۷ یارد کشتی‌سازی کوچک در شهر یی‌ژنگ چین تا سال ۲۰۲۰

بعضی از یاردهایی که تعطیل خواهند شد عبارتند از یارد کشتی‌سازی جیانگسو سوگانگ^۴، یارد تعمیر کشتی یی‌ژینگ کنگپینگ^۵ و یارد کشتی‌سازی یانگزو میهوا^۶. ظرفیت کلی این ۱۷ یارد کشتی‌سازی هنوز آشکار نشده است.

صنعت کشتی‌سازی چین از یک رکود طولانی رنج می‌برد که دلیل عمده آن ظرفیت مازاد بر نیاز یاردهای کشتی‌سازی در دوره کاهش تقاضا و سقوط قیمت‌ها است.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری سی‌ترید ماریتایم^۱، دولت شهرستان یی‌ژنگ^۲ چین اعلام نمود که در راستای تلاش‌های کشور چین در زمینه کاهش ظرفیت اضافی یاردهای کشتی‌سازی خود، در نظر دارد از سال جاری تا سال ۲۰۲۰ تعداد ۱۷ یارد کشتی‌سازی داخلی کوچک را تعطیل کند.

دولت یی‌ژنگ از استان جیانگسو^۳ اعلام نمود که بر طبق این برنامه، ۵ یارد کشتی‌سازی کوچک محلی در سال جاری تعطیل خواهد شد.

طی سه ساله ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰، هر سال ۴ یارد کشتی‌سازی تعطیل خواهد شد که در مجموع ۱۲ یارد در طی این دوره تعطیل خواهد شد.

^۴ Jiangsu Sugang Shipbuilding

^۵ Yizheng Kangping Ship Repair

^۶ Yangzhou Meihua Shipbuilding

^۱ Seatrade Maritime

^۲ Yizheng

^۳ Jiangsu

راه اندازی فاز دوم ترمینال کانتینری در سنگاپور توسط PSA و CMA CGM

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری سی ترید ماریتایم نیوز^۱، PSA از سنگاپور و CMA CGM از فرانسه، فاز دوم ترمینال کانتینری مشترک خود را طی مراسمی با حضور فرانسوی اولاند^۲ رئیس جمهور جمهوری فرانسه و خاو بون وان^۳ معاون وزیر امور زیرساختی و وزیر حمل و نقل سنگاپور، افتتاح نمودند.

در ماه ژوئیه ۲۰۱۶، ترمینال CMA CGM – PSA Lion که به اختصار CPLT نامیده می‌شود، فعالیت خود را با دو اسکله کانتینری بزرگ در ترمینال ۵ پسیر پنجانگ (PPT5)^۴ با ظرفیت اولیه ۲ میلیون TEU در سال آغاز نمود.

در فاز دوم توسعه ترمینال CPLT، دو اسکله دیگر نیز به آن افزوده شد و هم‌اکنون، ظرفیت این ترمینال به ۴ میلیون TEU در سال رسیده است.

از آغاز سال ۲۰۱۷، نرخ متوسط بهره‌وری ناخالص اسکله در ترمینال CPLT به ۱۶۰ جابه‌جایی در ساعت به ازای هر شناور بزرگ رسیده است.

¹ Seatrade Maritime News

² Francois Hollande

³ Khaw Boon Wan

⁴ PSA Singapore's Pasir Panjang Terminal 5 (PPT 5)

پاکستان به دنبال هاب بندری گوادر

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری پورت تکنولوژی^۱، وزرای مالزی و پاکستان در رابطه با تشکیل یک کارگروه مشترک برای همکاری دریایی توافق نمودند. این کارگروه امکان توسعه ترمینال‌های بندری پاکستان جهت عملیات ترانسشیپ را میسر می‌سازد.

نخست وزیر سابق مالزی و چند تن از نمایندگان تجاری این کشور در تاریخ ۵ آوریل ۲۰۱۷، مساله توسعه ترمینال‌های بندری پاکستان را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

وزیر بنادر و کشتیرانی پاکستان، پروژه‌های توسعه دریایی فعالی و آتی را به‌طور خلاصه برای هیات نمایندگان شرح داد.

پاکستان در حال حاضر به دنبال مشوق‌هایی همچون معافیت از مالیات بر درآمد و معافیت گمرکی برای بنگاه‌های تجاری فعال در منطقه آزاد گوادر است.

ترمینال‌های بندری، پروژه‌های صنعتی در منطقه آزاد گوادر و یک سرویس فری^۲ از جمله پروژه‌هایی هستند که محرک توسعه محسوب می‌شوند.

وزیر بنادر و کشتیرانی پاکستان اظهار داشت که بندر گوادر در کربدور اقتصادی چین-پاکستان^۳ جایگاهی ویژه دارد و می‌تواند به یک مرکز ترانسشیپ تبدیل شود.

¹ Port Technology

² Ferry Service

³ China Pakistan Economic Corridor

امضا تفاهم نامه سه جانبه میان ایران، روسیه و آذربایجان برای توسعه کریدور شمال-جنوب

خواهد شد صرفه‌جویی در هزینه در مقایسه با حمل و نقل هوایی به میزان قابل توجهی افزایش یابد.

محصولات فاسد شدنی، مواد دارویی، ماشین آلات صنعتی و کالاهای مصرفی از جمله محمولات اصلی هستند که میان این مناطق جابه‌جا خواهند شد و تجارت رشد خواهد کرد.

به موجب این تفاهم نامه، ایران، روسیه و آذربایجان می‌توانند به حل و فصل مسائل عملیاتی، حمل و نقل مرزی و تعرفه‌ها بپردازند و برنامه‌های لازم جهت حرکت منظم قطارها در مسیر را هماهنگ کنند. برای بندر شهید رجایی در ایران نیز یک سرویس شاتل دریایی به بندر بمبئی برنامه‌ریزی شده است.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری ورلد کارگو نیوز^۱، پس از امضای تفاهم نامه میان شرکت‌های ملی راه‌آهن آذربایجان، ایران و روسیه در مسکو در ماه مارس، طرح‌های مربوط به اتصال اروپای شمالی و خاورمیانه/هند از طریق راه‌آهن یک گام جلوتر رفت.

سه طرف این تفاهم نامه مشتاقند که یک مسیر شمالی-جنوبی را به عنوان یک کریدور حمل و نقل سریع السیر توسعه دهند که هلسینکی در فنلاند را به بمبئی در هند متصل خواهد نمود. این کریدور موجب می‌شود مدت زمان ترانزیت در مقایسه با خدمات کشتیرانی به میزان قابل توجهی برای واردکنندگان و صادرکنندگان (به خصوص در رابطه با کالاهای با ارزش تر) کاهش یابد. همچنین، این کریدور موجب

^۱ World Cargo News

فسخ قرارداد دی‌پی‌ورلد با بندر فجیره

پشتیبانی از شرکایمان در بندر فجیره، توسعه ظرفیت این بندر و افزایش کارایی آن افتخار می‌کنیم و امیدواریم که همواره شاهد موفقیت بندر فجیره باشیم».

سلطان احمد بن سلیم، رئیس و مدیرعامل گروه دی‌پی‌ورلد گفت: «ما برای بیش از یک دهه با بندر فجیره همکاری نزدیک داشتیم تا آن را به یک دارایی مهم تبدیل نماییم که بتواند زیرساخت‌های امارات متحده عربی را تکمیل نموده و نیازهای این کشور و همچنین فجیره را برآورده می‌سازد و در عین حال ما را در دستیابی به چشم‌انداز خود در رابطه با دستیابی به تنوع اقتصادی جهت آماده شدن برای دوران پس از نفت^۴ کمک می‌کند. ما همچنان به همکاری نزدیک با آن‌ها ادامه می‌دهیم تا شراکت استراتژیک خود را برایا داشته و منافع مشتریان خود و همچنین کشور را تضمین نماییم».

⁴ Post Oil Era

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری اسپلش^۱، دی‌پی‌ورلد^۲ اعلام نموده است که درخصوص فسخ قرارداد انحصاری بندر فجیره با مقامات این بندر به توافق رسیده است.

در سال ۲۰۰۵، دی‌پی‌ورلد به منظور توسعه و بهره‌برداری از ترمینال کانتینری فجیره، یک قرارداد ساخت، بهره‌برداری و انتقال با این بندر منعقد نمود. دی‌پی‌ورلد هنوز دلیل این فسخ قرارداد را اعلام نکرده است.

محمد المعلم^۳، معاون ارشد و مدیرعامل دی‌پی‌ورلد در منطقه امارات متحده عربی، گفت: «خاتمه و تحويل مدیریت این بندر مطابق با شرایط قرارداد انجام می‌شود. ما به عملکرد خود در راستای

¹ Splash

² DP World: یک اپراتور بندر مستقر در دی

³ Mohammed Al Muallem

کاهش عایدات فصلی شرکت ملاحة به دلیل چالش‌های بازار

با ۲۷ درصد کاهش نسبت به سال قبل، از ۲۵۶ میلیون ریال به ۱۸۵ میلیون ریال قطر کاهش یافت.

شیخ علی بن جاسم آل ثانی^۳، رئیس هیات مدیره شرکت ملاحة، گفت: «چالش‌هایی که در سال ۲۰۱۶ با آن مواجه بودیم هنوز ادامه دارد، اما ما به توانایی‌های خود برای دستیابی به رشد و سرمایه‌گذاری روی فرصت‌های جدید و ایجاد نظم و انضباط مالی اطمینان داریم».

به همین ترتیب، ملاحة آفسشور^۴ نیز از کاهش سود خود به میزان ۲۵ میلیون ریال قطر خبر داد که ۲۲ میلیون ریال آن به خرابی‌ها و اختلالات مربوط می‌شود.

عبدالرحمان عیسی المنای^۵، رئیس و مدیر عامل ملاحة، گفت: «با توجه به محیط کاری سخت ما، نتایج عملیاتی ما اطمینان بخش است. ما همگام با استراتژی رشد چندساله خود پیش خواهیم رفت تا کسب و کاری قدرتمندتر و پایدارتر بسازیم».

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری ورلد ماریتايم نیوز^۱، شرکت حمل و نقل و لجستیک قطر نویگیشن (ملاحة)^۲ در سه ماهه نخست سال ۲۰۱۷ (تا ۳۱ مارس) شاهد کاهش ۳۳ درصدی نرخ سود خود بود.

سود خالص این شرکت در سه ماهه نخست ۲۰۱۷ برابر با ۲۳۶ میلیون ریال قطر (۶۴/۸ میلیون دلار) بود، در حالی که سود خالص این شرکت در مدت زمان مشابه در سال ۲۰۱۶ برابر با ۳۵۲ میلیون ریال قطر (۹۶/۶ میلیون دلار) بود.

درآمد عملیاتی شرکت ملاحة نیز در سه ماهه نخست سال جاری به ۶۴۸ میلیون دلار قطر کاهش یافت، این در حالی است که درآمد عملیاتی این شرکت در مدت زمان مشابه در سال قبل به ۷۶۷ میلیون ریال قطر رسیده بود. این ارقام نشان دهنده کاهش ۱۵ درصدی درآمد عملیاتی شرکت ملاحة است. در دوره مذکور، سود عملیاتی این شرکت نیز

^۳ Sheikh Ali Bin Jassim Al Thani

^۴ Milaha Offshore

^۵ Abdulrahman Essa Al-Mannai

^۱ World Maritime News

^۲ Qatar Navigation (Milaha)

تخصیص بودجه به نوسازی موتورهای دیزلی توسط EPA

که صرف این برنامه می‌گردد، به طور متوسط بیش از ۱۳ دلار منفعت بهداشتی و اقتصادی حاصل می‌گردد. بیش از ۹۰ درصد از حمل و نقل بار در کشور ایالات متحده آمریکا به کمک موتورهای دیزلی انجام می‌شود و تقریباً همه کامیون‌ها، لوکوموتیوها و شناورهای تجاری دارای موتور دیزلی می‌باشند.

متقاضیان واجد شرایط عبارتند از نهادهای منطقه‌ای، ایالتی، محلی و طایفه‌ای^۴ و مقامات بندری که در حمل و نقل یا کیفیت هوای سهم دارند. آخرین مهلت ارسال درخواست، ۲۰ ژوئن ۲۰۱۷ است.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری مریتایم آگزکیوتیو^۱، سازمان حفاظت از محیط زیست ایالات متحده آمریکا (EPA)^۲ اعلام نمود که برای نوسازی ناوگان موتورهای دیزلی (از جمله موتورهای دریایی) کمک بودجه تخصیص خواهد داد. این نوسازی شامل مقاوم‌سازی و جایگزینی موتورهای وسایل نقلیه با موتورهای دیزلی پاک‌تر و کارآمدتر است.

EPA پیش‌بینی نمود که حداقل ۱۱ میلیون دلار به برنامه کاهش گازهای گلخانه‌ای منتشره از موتورهای دیزلی (DERA)^۳ اختصاص داده خواهد شد. برنامه DERA یکی از مقررین به صرفه‌ترین برنامه‌های فدرال محسوب می‌شود و از هر ۱ دلاری

¹ Maritime Executive

² U.S. Environmental Protection Agency

³Diesel Emission Reduction Program (DERA)

⁴ قبیله‌ای یا طایفه‌ای

احتمال از سرگیری قراردادهای واگذاری امتیاز بهره‌برداری از میادین نفت و گاز آب‌های اقیانوس اطلس و قطب شمال

اعلام نمود که حفاری در امتداد بستر سواحل اقیانوس اطلس «موجب به خطر افتادن اکوسیستم‌های مرتعش اقیانوسی می‌شود و تجارت و کسب و کار، اقتصادهای ساحلی پر رونق و صنایع سودآور از جمله گردشگری، تفریحی و صیادی را تهدید خواهد نمود». در همین راستا، سازمان اقیانوسیه یک کمپین اعتراضی آنلاین راه‌اندازی نموده است که شامل دادخواستی به کنگره در مخالفت با طرح‌های دولت است.

به گزارش بلومبرگ: «پیش‌بینی می‌شد که ترامپ با تصمیم اوباما مبنی بر حذف ۱۱۵ میلیون جزیره از آب‌های قطبی از همه فعالیت‌های آتی مرتبط با واگذاری امتیاز بهره‌برداری، مخالفت کند. مناطق حفاظت شده شامل تمامی بخش‌های دریای چوکچی^۴ در ایالات متحده و بخشی از دریای بیوفورت^۵ است. حذف این مناطق به‌طور مشترک با کانادا انجام شد و کانادا همه آب‌های قطبی خود را بدون محدودیت از هرگونه مجوز فعالیت احتمالی در آینده دور نمود. در همان زمان، موسسه نفت آمریکا^۶ به تصمیم اوباما اعتراض کرد و اعلام نمود که «این اقدام به منزله نادیده گرفتن عزم و نیت کنگره، امنیت ملی ما و فرصت‌های شغلی حیاتی پردرآمد در یاردهای کشتی‌سازی، اتحادیه‌ها و انواع تجارت‌های موجود در سراسر کشور است».

اوبارما از قانون فراموش شده اراضی حدود بیرونی فلات قاره (۱۹۵۳)^۷ برای اجرایی نمودن این حفاظت‌ها استفاده کرد و بعضی از فعالان اجتماعی و محققان مدعی هستند که دولت ترامپ هیچ راه قانونی‌ای برای لغو تصمیم اوباما ندارد، مگر این‌که خود قانون توسط کنگره لغو شود.

به گزارش مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی و به نقل از پایگاه خبری ماریتاپ اگزکوتبیو^۸، رایان زینک^۹ – وزیر کشور ایالات متحده آمریکا – در یک کنفرانس صنعتی در واشنگتن دی.سی گفت که رئیس جمهور دونالد ترامپ به زودی یک فرمان اجرایی در رابطه با واگذاری امتیاز بهره‌برداری از میادین نفت و گاز در آب‌های اقیانوس اطلس و قطب شمال امضاء خواهد نمود. این فرمان اجرایی برخلاف تصمیم دولت اوباما مبنی بر کنار گذاشتن این مناطق از فعالیت‌های جدید است. این اقدام می‌تواند به نفع روند احیای صنایع دریایی باشد، چراکه پژوهش‌های دولتی مربوط به حدود بیرونی فلات قاره ایالات متحده آمریکا در اقیانوس اطلس می‌توانند شامل سه میلیارد بشکه نفت و ۳۰ تریلیون فوت مکعب گاز طبیعی باشند.

در هر صورت، آغاز فعالیت‌های مرتبط با واگذاری امتیاز بهره‌برداری از میادین نفت و گاز در مناطق اقیانوس اطلس و قطب شمال مستلزم استماع نقطه نظرات عموم و انجام تحلیل‌های جدید در رابطه با اثرات زیست‌محیطی این اقدام است که می‌تواند سال‌ها به طول بیانجامد و موجب اختلاف در دادگاه‌ها شود، همان‌طور که گروه‌های حامی از هم‌اکنون مخالفت خود را با این جریان آغاز نموده‌اند. سازمان غیرانتفاعی اقیانوسیه^{۱۰} در بیانیه‌ای

⁴ Chukchi

⁵ Beaufort Sea

⁶ American Petroleum Institute

⁷ Outer Continental Shelf Lands Act of 1953

¹ Maritime Executive

² Ryan Zinke

³ Non-profit Oceana

«بخش تحلیلی»

لازم به ذکر است که دیدگاه نویسنده‌گان نزوماً نظر ماهنامه نبوده و مسؤولیت حفظ حقوق مالکیت فکری و معنوی به عهده مولفان می‌باشد.

تحلیل‌های منتخب درخصوص خبر: «تامین خدمات کشتیرانی، حمل و نقل و گمرکی توسط شرکت بحری برای شرکت راه آهن عربستان سعودی»

پرسشن: «وجه تمایز ارائه خدمات حمل و نقل دریایی، ریلی و گمرکی شرکت بحری لجستیک در مقایسه با خدمات اپراتورهای حمل و نقل چندوجهی (MTOs) را بیان و راهبرد شرکت یا شرکت‌های مشابه را مستند به آمار و اطلاعات تحلیل نمائید».

تجارت بین المللی معاصر مستلزم آن است که کالاهای در سریعترین زمان ممکن، بدون تأخیر غیرضروری و نامعقول، از فروشنده به خریدار انتقال داده شود. بنابراین، حمل و نقل مؤثر باید دقیقاً به موقع و به شکل درب به درب باشد. در عمل، منظور این است که کالاهای باید به وسیله دو یا چند شیوه حمل و نقل (دریا، هوای جاده، کشتیرانی داخلی و ریلی) حمل شوند. شرکتهای زیادی در ارائه خدمات حمل و نقل چند وجهی در جهان فعال اند و تلاش دارند تا سهم بیشتری از این نوع حمل و نقل را به خود اختصاص و متعاقب آن سود و درآمد بیشتری را کسب نمایند.

در این تحلیل سعی شده است تا با مروری گذرا بر مفهوم حمل و نقل چند وجهی و مزايا و معایب آن، به معرفی خدمات شرکت بحری لجستیک عربستان و وجه تمایز خدمات شرکت مذکور با خدمات بسیاری از اپراتورهای حمل و نقل چند وجهی دیگر پرداخته شود.

تحلیل ۱: علی‌اکبر عیسی‌زاده^۱

مقدمه

حمل و نقل شریان حیاتی تجارت است و همواره بشر در جستجوی راهی سریع، مطمئن و مؤثرتر برای حمل و نقل بوده است تا بتواند تجارت موفق تر و مؤثرتری را داشته باشد. در دهه ۱۹۵۰ ارسال کنندگان کالا استفاده از کانتینرها را شروع کردند چرا که این ابزار مزیتهای اقتصادی و عملیاتی مهمی دارد. کانتینر شرایطی را بوجود می‌آورد که به وسیله آن محموله را می‌توان به وسیله همه شیوه‌های حمل جا به جا نمود. رویه حمل و نقل چندوجهی در واقع زایده انقلاب کانتینر بوده است که با توسعه کشتی‌های رو-رو، شناورهای چند منظوره و حمل کامیون‌ها در این شناورها، به عنوان پل ارتباطی خشکی به دریا و برعکس، ایجاد شد. از سوی دیگر،

^۱ کارشناس اداره کل بنادر و دریانوردی استان گیلان (بندر انزلی)

ناهمانگی در عملیات و عدم تبادل صحیح اطلاعات، نبود قوانین بین المللی واحد و عدم وجود زیرساخت های لازم اعم از سخت افزاری و نرم افزاری اشاره نمود(۴).

خدمات شرکت بحری لجستیک عربستان:

شرکت بحری لجستیک در سال ۱۹۷۸ به عنوان یک شرکت سهامی عام پایه ریزی شد و ۲۲ درصد سهام آن توسط سرمایه گذاری بخش عمومی دولت عربستان و ۲۰ درصد سهام انرا شرکت توسعه آرامکو عربستان سعودی در اختیار دارد و بقیه سهام آن در دست عموم می باشد. هم اکنون شرکت بحری لجستیک عربستان دارای ۶ خط منظم شناورهای چند منظوره جهت ارائه خدمات لجستیکی در جهان می باشد. ۴ خط منظم از آمریکا و ۲ خط منظم از اروپا به بنادر عربستان سعودی و سایر بنادر مهم در خلیج فارس، اقیانوس هند و دریای مدیترانه باعث شده است تا شرکت مذکور به عنوان یک شرکت پیشرو در حمل و نقل کالا از شرق امریکا و کانادا به بنادر جده، دبی، دمام و مombai هند و در امتداد دریای مدیترانه و اروپا لقب بگیرد. همچنین دارای خدمات سرویس دهی مستقل و حداقل ماهانه دو بار از دریای سرخ تا خلیج فارس و بنادر اروپای شمالی از تیلبوری، برمهاؤن، هامبورگ، آنتورپ، روتردام، بیلبائو و گدانسک تا بنادر اسکاندیناوی، دریای بالتیک و روسیه می باشد. از دارایی های این شرکت جهت ارائه خدمات لجستیکی می توان به داشتن ۳۶ فرونده کشتی پهن پیکر VLCC (Very Large Crude Carrier)، ۴ فرونده کشتی MR (Medium Range)، یک فرونده کشتی افراماکس اشاره کرد. همچنین دارای قراردادی با

حمل و نقل چند وجهی و مزایا و معایب آن

بر طبق ماده یک کنوانسیون ام.تی.سی. (Multimodal Transport Convention) نقل چند وجهی عبارت است از حمل و نقل کالا به وسیله دست کم دو شیوه متفاوت حمل و نقل بر مبنای یک قرارداد حمل و نقل چندوجهی از یک مکان در کشور محل تسليم کالا، به وسیله مجری (اپراتور) حمل و نقل چندوجهی به مکانی که برای تحويل در کشور دیگر مشخص شده است. افزون بر عبارت حمل و نقل چندوجهی یا ترکیبی، عبارتهای دیگری نظیر حمل و نقل بین وجهی، حمل و نقل خانه تا خانه و حمل و نقل درب تا درب برای تشریح و توصیف حمل و نقل چندوجهی به کار می رود. در مقایسه با حمل و نقل تک وجهی یا دیگر انواع قرارداد حمل کالا، ویژگی های اساسی حمل و نقل چندوجهی عبارت است از: الف- دو یا چند شیوه حمل و نقل برای حمل کالا استفاده می شود؛ ب- تمام حمل و نقل تحت یک قرارداد واحد است که مانع وجود دیگر پیمانکاران جزء نمی شود؛ ج- یک طرف که عموماً متصدی حمل و نقل چندوجهی نامیده می شود، نسبت به کل حمل و نقل مسئولیت دارد(۱).

از مزایای حمل و نقل چند وجهی می توان به کاهش زمان و نقاط جابجایی کالا، جابجایی سریعتر کالا در نقاط ترانزیتی، کاهش اسناد و تشریفات اداری، صرفه جویی در هزینه ها ، تسهیل واردات و صادرات و از معایب حمل و نقل چند وجهی می توان به عدم شفافیت در مسئولیت های حقوقی ذینفعان، متضرر شدن در اثر نبود بار در مسیرهای منظم، وجود تنوع زبانی، فرهنگی و قوانین ملی منجر به

الکترونیک به مشتریان است که عبارتند از: سیستم پیگیری کشتی (Vessel Tracking)، سیستم پیگیری کالا (Cargo Tracking)، سیستم اطلاع رسانی زمانبندی شناورها (Master Schedule)، سیستم ارتباط با مشتری (Customer Relations)، سیستم اطلاع رسانی مسیر حرکت شناورها (Service Line)، سیستم اطلاع رسانی زمانبندی سفرهای دریایی (Voyage Schedules)، سیستم موقعیت شناورها (Vessel Position)، سیستم دسترسی به نمایندگی‌ها (Agents)، سیستم استفاده از شارژ (Use Charges)، سیستم رتبه بندی (Rates) و سیستم قوانین باربری (Freight Forwarding) که هر یک از سیستم‌های فوق الذکر جهت تسهیل و تسريع در انتقال سریع و ایمن کالاهای خواهد شد^(۳). به عنوان مثال بازرگانان با استفاده از سیستم دسترسی به نمایندگی‌ها شرکت بحری به راحتی نماینده مد نظر را پیدا می‌نمایند و با استفاده از سیستم‌های اطلاع رسانی شناورهای دریایی شرکت و سیستم سفرهای دریایی و سیستم مسیر حرکت شناورها می‌توانند کالای خود را بدون حضور فیزیکی تحویل شناورهای شرکت نمایند و از طریق سیستم قوانین باربری قرارداد حمل و نقل را امضاء نمایند. سپس با استفاده از سیستم موقعیت شناورها و سیستم پیگیری کالاهای در هر زمان و مکانی از وضعیت بار خود اطلاع حاصل کنند و در نهایت هزینه‌های حمل و نقل را از طریق سیستم استفاده از شارژ پرداخت نمایند. در نهایت نیز سیستم ارتباط با مشتریان این امکان را برای بازرگانان فراهم می‌آورد تا میزان رضایت خود را از فعالیت‌های شرکت به اطلاع بالاترین مقام شرکت برسانند و از نظرات سایر کاربران نسبت به فعالیت

شرکت صنایع سنگین هیوندا جهت ساخت ۱۰ فروند دیگر از کشتی‌های VLCC می‌باشد. علاوه بر این به دلیل داشتن ۲۵ فروند تانکر حمل مواد شیمیایی و ۵ تانکر حمل سایر کالاهای به عنوان یکی از بزرگترین شرکت‌ها در جهان از نظر ارائه خدمات حمل تانکری محسوب می‌شود^(۲).

با توجه به موارد فوق، حداقل دلایل زیر را می‌توان به عنوان وجه تمایز شرکت مذکور با خدمات بسیاری از اپراتورهای حمل و نقل چندوجهی دیگر بیان نمود:

الف - دارا بودن زیرساخت‌های مناسب ساخت افزاری:

همانطور که پیشتر اشاره شد، شرکت بحری لجستیک عربستان با داشتن تعداد بسیار زیادی کشتی‌های غول پیکر و پهن پیکر و همچنین تانکر های بسیار بزرگ جهت حمل مواد سوختی از جمله بزرگترین شرکت‌ها از نظر داشتن زیرساخت‌های سخت افزاری می‌باشد که در ارائه خدمات باربری، تقریباً اکثر مسیرهای پر تردد بین آسیا، اروپا و قاره آمریکا را پوشش داده است.

ب - دارا بودن زیرساخت‌های مناسب نرم افزاری:

از جمله مهمترین موضوعات برای تجار و بازرگانان انجام امور مرتبط با حمل و نقل کالای خود بصورت الکترونیکی و بدون حضور فیزیکی است. این موضوع باعث انجام امور با سرعت و دقیق پیشتر می‌شود. بنابراین از نشانه‌های موفقیت یک شرکت، داشتن زیرساخت نرم افزاری و الکترونیکی مناسب است. شرکت بحری لجستیک عربستان حداقل دارای ۱۲ سرویس جهت ارائه خدمات

ساخت های مناسب سخت افزاری و تسريع در ارائه خدمات ايمان می باشد. در جهان شركت های لجستيکي ارائه خدمات کمي وجود دارند که هر سه شاخص فوق الذکر را در حد ايده آلي داشته باشند. مجموعه اي از عوامل فوق الذکر باعث شده است تا بازرگانان و ساير شركت ها با خيال راحت کالاهای خود را در مبداء و بدون حضور فيزيکي تحويل شركت مذكور نمایند و در کمترین زمان ممکن و با حداقل هزینه به همان شبيوه در مقصد تحويل بگيرند. ضمن اينكه در هر زمانی می توانند از وضعیت شناور و کالاي خود به صورت آنلاین اطلاع حاصل نمایند و اينگونه است که شركت راه آهن عربستان سعودي طی يك قرارداد، تامين خدمات کشتيراني، حمل و نقل و گمرکي را به شركت بحری لجستيک واگذار نموده است.

منابع :

1. Multimodal Transport Convention; United Nations Convention on the Multimodal Transportation of Goods, concluded on 24 May 1980, UN Doc.TD/MT/CONF/16, Reprinted in 19 ILM 938 (1980).
2. <http://www.bahri.sa/About/About-Bahri.aspx>
3. <http://www.bahri.sa/Online-Services.aspx>

۴. سعیدي پور، محمد على، ۱۳۹۱، حمل و نقل چند وجهی (مزایا، روش ها و چالشها)، نخستین همایش نقش حمل و نقل چندوجهی در تجارت ملی و بین المللی، تهران

های شركت مطلع شوند. به عبارت ديگر شركت مذکور توانسته است از تمامی ظرفیت های فناوري های اطلاعاتی و ارتباطی جهت تسهيل و تسريع در حمل و نقل کالاهای بهره ببرد.

پ- تسريع در ارائه خدمات ايمان:

يکي از چالش های حمل و نقل چند وجهی، وجود تنوع زبانی، فرهنگی و قوانین ملی و بین المللی متفاوت در بين کشورهاست که منجر به ناهمانگی در عمليات انتقال کالا و عدم تبادل صحيح اطلاعات مرتبط با حمل و نقل می شود. شركت بحری لجستيک عربستان با علم به موضوع فوق، با شناسايی مسیرهای دریایی پرتردد و متعاقب آن مسیرهای زمینی مورد نیاز، دارای خطوط دریایی منظم در جهان است و به همان نسبت در حمل و نقل زمینی نیز موفق بوده است به گونه اي با ايجاد ارتباط زمانی مناسب بين حرکت کشتی ها و قطارها و کاميونها، کالاهای را از مبداء دریافت و در کمترین زمان در مقصد تحويل می دهد. ضمن اينكه با ايجاد زيرساخت های نرم افزاري و ارتباط سیستم ها با يكديگر و با سیستم های الکترونیکی کشورهای هدف، تا حدود بسیار زيادي از چالش تنوع فرهنگی، زبانی و ناهمانگی قوانین در چرخه حمل و نقل چند وجهی کاسته است.

نتیجه گیری

با توجه به موارد بيان شده می توان نتيجه گرفت که دلایل تبدیل شدن شركت بحری لجستيک عربستان به يکي از بزرگترین شركت های لجستيکی در جهان حداقل به سه دليل دارا بودن زير ساخت های مناسب نرم افزاري، دارا بودن زير

تحلیل ۲: سهیل رادفر – سیاوش فیلم

مقدمه

مهمنه ترین ویژگی های حمل و نقل چندوجهی ایجاد هماهنگی بیشتر، سرعت بالاتر و نظم در مراحل حمل است که بالطبع هزینه حمل کالا را در طول مسیر کاهش می دهد. لذا با توجه به اینکه هزینه حمل می تواند تا ۳۰ درصد ارزش کالا باشد در نتیجه آثار این صرفه جویی در تجارت و تولید انکار ناپذیر است.

متصدی حمل و نقل چندوجهی (MTO) همان بار فرابر است که به استناد قرارداد خود با مشتری و یا با صدور سند حمل و نقل چندوجهی، عملیات حمل و نقلی را که مستلزم استفاده بشیش از دو شیوه حمل است ترتیب داده، تصدی آن را بر عهده گرفته و در قبال آن قبول مسئولیت می کند.

نظر به این که وظایف یک MTO از نیاز مشتریان سرچشمه می گیرد و مستلزم عملیات حمل گوناگون در یک حیطه وسیع جغرافیایی است، او باید از طریق شعب خود و یا نمایندگان مجری ای که در کشورهای مختلف با او همکاری دارند به این نیاز پاسخ گوید. ارزش افزوده خدمات MTO به مرتب بالاتر از خدمت یک حمل کننده خاص و منفرد است.

شرح وظایف، مسئولیت‌ها و حقوق متصدی حمل چند شیوه‌ای در کنوانسیونی به نام MTC تنظیم و تدوین شده است. اما این کنوانسیون هنوز بعلت به حد نصّاب نرسیدن کشورهای ملحّق شونده به آن به مرحله اجرا در نیامده است.

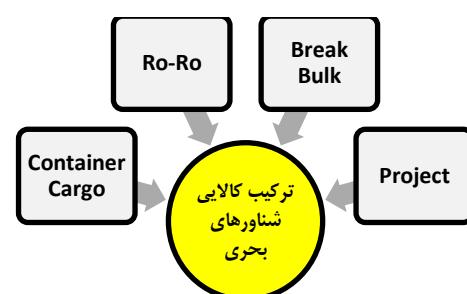
متولی حمل و نقل چندوجهی می تواند یکی از اشخاص حقیقی یا حقوقی زیر باشد:

شرکت بحری لجستیک یکی از شش بخش عملیاتی شرکت بحری محسوب می شود (شکل ۱). این شرکت در سال ۲۰۱۶، سود خالص ۴۷۰ میلیون دلاری و درآمدی ۱,۸ میلیارد دلاری را گزارش کرده است.

شکل ۱- بخش‌های شش گانه شرکت بحری

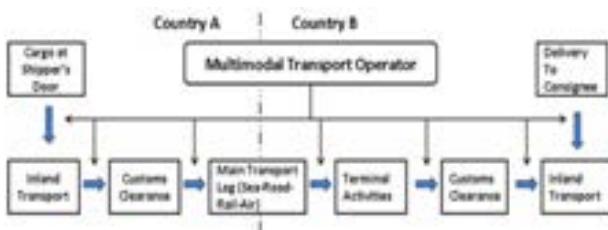
این شرکت، در سال ۱۹۷۸ تأسیس شده و ناوگانی شامل شش شناور چندمنظوره با عمر میانگین کمتر از ۳ سال را در اختیار دارد تا ارتباط بین بنادر عربستان با بنادر بزرگ شبکه قاره هند، دریای سرخ، مدیترانه و سواحل شرقی آمریکای شمالی را بقرار کند. ترکیب کالایی این کشتی‌ها به قرار زیر است:

شکل ۲- ترکیب کالایی شناورهای بحری

در شکل (۴) نیز کل فرآیند حمل بین المللی کالا از یک کشور به مقصد کشور دیگری به دست MTO ارائه شده است. سپردن کار به MTO در راستای یکپارچه سازی جریان حمل کالا و بهینه سازی آن از مناظر مالی، زیست محیطی و زمانی است.

شکل ۴- فرآیند بین المللی حمل کالا بین دو کشور توسط MTO

ویژگی های یک MTO پیشتاز

در کنار مشخصات گوناگون و چندگانه ای که هر مود در ذات خود دارد، مدیریت یکپارچه کل فرآیند حمل و نقل چندوجهی نیز بر پیچیدگی مسئله می افزاید و بازیگران مختلفی در آن دخیل اند که برخی از آن ها را در شکل زیر مشاهده می کنید.

شکل ۵- وجوده مختلف دخیل در حمل و نقل چندوجهی

با درک این پیچیدگی و نیاز مبرم به عملکرد بهینه، اهمیت وجود شرکتی نظام مند که مبتنی بر بستر ICT قوی قادر به حفظ انسجام و یکپارچگی

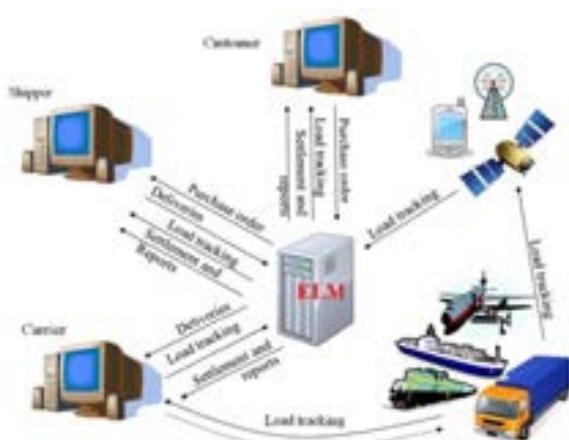
۱. کشتیرانی ها که علاوه بر حمل و نقل دریایی با قبول مسؤولیت های بخش غیر دریایی در مسیر حمل با صاحبان کالا قرارداد حمل خشکی شرکت های کشتی رانی به دو صورت عمل می کنند یا همانند شرکت های نظری شرکت کشتیرانی Maersk Sealand خود دارای ناوگان حمل و نقل در خشکی می باشند و یا فعالیت در این بخش را به سایر شرکت ها برونو سپاری Outsourcing می نمایند.

۲. شرکت هایی که وسیله حمل آن ها غیر دریایی NVOCC (Non Vessel Owning Common Carrier) ماموت است و برای اجرای قرارداد حمل و نقل چندوجهی با شرکت های حمل و نقل دیگر از جمله شرکت های کشتی رانی قراردادهای فرعی منعقد می نمایند.

در دیاگرام زیر، اضلاع مختلف مرتبط با حمل و نقل چندوجهی منعکس شده است.

شکل ۳- وجوده مختلف مرتبط با حمل و نقل چندوجهی

شکل ۷- بازار لجستیک الکترونیکی (ELM)

این بستر، یکی از وجوه تمایز بر جسته خدمات شرکت بحری لجستیک در مقایسه با خدمات بسیاری دیگر از اپراتورهای حمل و نقل چندوجهی می‌باشد. وجود بستر ELM منسجم و به روز در این شرکت، این امکان را فراهم می‌کند که اطلاعات لحظه‌ای مرسوله برای فرستنده‌گان، مشتریان، تأمین‌کنندگان خدمات لجستیکی و مسئولین پایانه‌ها و بنادر، از طریق وب و تلفن همراه به اشتراک گذاشته شود.

همچنین، بحری لجستیک، بر روی سیستم نرم‌افزاری جدیدی سرمایه‌گذاری کرده است تا به کمک آن قادر باشد یکپارچگی بیشتری را برای بنادر، مشتریان، کارگزاران و ادارات فراهم آورد.

به عنوان نمونه، بحری، برای مدیریت تجارت کالای عمومی از پلتفرم نرم‌افزاری Kewill استفاده می‌کند. این پلتفرم به بحری، بهترین راه کار عملیاتی (شناخت دقیق زنجیره تأمین) را از طریق سیستم یکپارچه خود پیشنهاد داده و به بهبود بازده عملیاتی، شفافیت مشتریان، و تحلیل‌ها و گزارش‌های مالی تفصیلی کمک می‌کند.

مدیریت این مجموعه شود، بهتر حس می‌شود. در شکل (۶) فعالیت‌های مختلف این زنجیره بیان شده است:

شکل ۶- فرآیندهای زنجیره حمل و نقل چندوجهی

روش‌های سنتی ارتباط میان فرستنده کالا و حاملان، و میان فرستنده و دیگر مشتریان طبیعتاً دوطرفه و میان بخشی است. برای نمونه، چنانچه مشتری بخواهد مرسوله خاصی را رهگیری کند، می‌بایست با فرستنده ارتباط برقرار کند؛ سپس فرستنده با حامل مربوطه ارتباط گرفته و در رابطه با مرسوله اطلاعات می‌گیرد. هر چه تعداد این المان‌ها بیشتر، پیچیدگی بیشتر خواهد شد. کمبود شفافیت و تأخیر در برقراری ارتباط می‌تواند مسئله ساز نیز باشد. در نتیجه، وجود بستری باز برای به اشتراک‌گذاری آزاد اطلاعات و رهگیری آنلاین مرسوله در هر لحظه می‌تواند بسیار راهگشا و قابل توجه باشد. شکل زیر مدلی را برای این به اصطلاح بازار لجستیک الکترونیکی (ELM) نشان می‌دهد.

شکل ۸- حوزه‌های کلیدی که متأثر از مدل‌های ابرداده

پیاده‌سازی این رویه و به کارگیری ابرداده‌ها، موجب بهبود ارزش اقتصادی، سودآوری بیشتر، استفاده بهتر از روزهای سفر، کاهش روزهای بالاست و در نتیجه آزادسازی ظرفیت خواهد شد.

پس به عنوان جمع‌بندی می‌توان مهم‌ترین برتری‌های بحری به عنوان یک MTO پیشتاز را به صورت دسته‌بندی کرد:

شکل ۹- وجوده تمایز بحری لجستیک

نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب بالا، مقایسه‌ای میان وضعیت کشور ایران و عربستان می‌تواند جالب باشد. با توجه به شکل زیر، که مقایسه‌ای میان وضعیت شاخص‌های ۶‌گانه لجستیکی است، مشاهده می‌شود که در هر ۶ شاخص مربوطه، وضعیت عربستان از ایران

بحث دیگری که وجود دارد این است که سیستم‌های تصمیم‌گیری پیشرفته‌ای برای حمل و نقل چندوجهی می‌بایست طبیعتی بهنگام (real-time)، پویا و یکپارچه داشته باشند. این توسعه فناورانه توأم با افزایش حجم و جزیات اطلاعات ثبت‌شده توسط مؤسسات می‌باشد. سؤال مهم این است که این "ابراده‌ها" چگونه قرار است ذخیره‌سازی و پردازش شوند.

ابراده‌ها (Big Data) به عنوان خط مقدم بعدی رشد پایدار تجاری در صنعت دریایی شناخته می‌شود. این گونه تخمین زده می‌شود که روزانه بین ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیون نقطه اطلاعاتی در صنعت دریایی تولید گردد. به عنوان یک برآورد، هر شرکتی با استفاده از ابرداده‌ها قادر خواهد بود که بازدهی خود را ۵ تا ۱۰ درصد بهبود دهد. "بحري" به عنوان یک پیشگام جهانی در لجستیک و حمل و نقل، "BahriData" را در این باب تحت عنوان توسعه داده و مجموعه‌ای از متخصصان را برای بهینه‌سازی و بهبود روش‌های پردازش و ذخیره‌سازی داده‌ها در آن، به کار گمارده است. نمونه مشابه این سیستم "Hadoop" می‌باشد. وظیفه این پلتفرم‌ها، تقسیم ابرداده‌ها به خوش‌های کوچک‌تر، پردازش مجزای آن‌ها، و سپس ترکیب نتایج در غالب مجموعه داده کوچک‌تری است که پردازش آن آسان‌تر باشد. این امر موجب می‌شود که تصمیم‌گیرندگان، مدیران و برنامه‌ریزان بینشی عملیاتی را برای اتخاذ تصمیمات و تحلیل‌های درست داشته باشند. برخی از حوزه‌های کلیدی که متأثر از مدل‌های ابرداده می‌باشند در نمودار زیر مشاهده می‌شود.

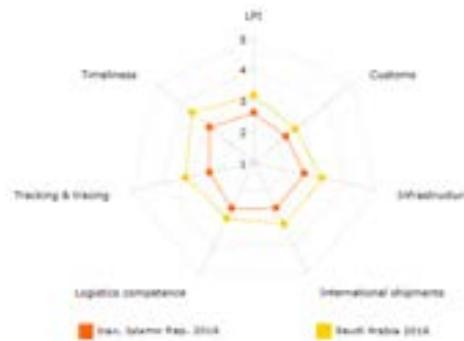

حمل و نقل چندوجهی، با توجه به اینکه از ۳ مود اصلی حمل و نقل استفاده می‌کند می‌تواند سبب اشتغال‌زایی و توسعه منطقه شرق کشور باشد. لذا با بازنگری در سیاست‌های کلان حمل و نقلی کشور، شایسته است تا توجهی دوچندان به این مقوله بسیار مهم معطوف گردد.

مراجع

1. <http://www.bahri.sa/Media/News/Bahri-relying-on-Big-Data-to-drive-growth-and-trans.aspx?lang=en-US>
2. <http://worldmaritimenews.com/archives/202717/interview-bahri-sees-huge-opportunities-for-innovation-in-big-data/>
3. <http://www.technicalreviewmiddleeast.com/logistics/shipping/big-data-to-drive-growth-and-transform-maritime-industry-says-bahri>
4. <http://www.tarabord.com/component/content/article/86-mto/238-mto.html>
5. Harris, I., Wang, Y., & Wang, H. (2015). ICT in multimodal transport and technological trends: Unleashing potential for the future. *International Journal of Production Economics*, 159, 88-103.
6. Wang, Y., Naim, M., & Potter, A. (2010). Electronic logistics marketplaces. In *Encyclopedia of e-business development and management in the global economy* (pp. 218-226). IGI Global.
7. Mondragon, A. E. C., Lalwani, C. S., Mondragon, E. S. C., Mondragon, C. E. C., & Pawar, K. S. (2012). Intelligent transport systems in multimodal logistics: A case of role and contribution through wireless vehicular networks in a sea port location. *International Journal of Production Economics*, 137(1), 165-175.
8. حمل و نقل چندوجهی (مزایا، معایب و چالش‌ها)، محمدعلی سعیدی پور، نخستین همایش نقش حمل و نقل چندوجهی در تجارت ملی و بین‌المللی، تهران، تیر ۱۳۹۱.

بهتر است. همین امر موجب برتری ۲۰ درصدی شاخص LPI عربستان نسبت به ایران شده است.

شکل ۱۰- مقایسه وضعیت لجستیکی عربستان و ایران

این عقب‌ماندگی، با توجه به وضعیت جغرافیایی بسیار بهتر ایران نسبت به عربستان و هم‌جواری با کشورهایی که در احاطه زمین هستند (LandLock Countries)، مانند افغانستان، نشانگر ضعف مدیریتی و عدم سرمایه‌گذاری مناسب برای استفاده از ظرفیت‌های بالقوه لجستیکی می‌باشد.

به بهانه قرارداد بحری با راه‌آهن عربستان، بد نیست اگر نگاهی به زیرساخت‌های ریلی داخلی داشته باشیم. خطوط شمالی-جنوبی این شبکه، مسیری ارتباطی بین خلیج فارس و دریای خزر خواهد بود که با توجه به عدم دسترسی کشورهای اطراف آن به آب‌های آزاد، به مثابه گنجی گران‌بها برای کشورمان است. خطوط غربی-شرقی نیز در امتداد جاده ابریشم قرار دارند و می‌توانند سهم بسزایی در ترانزیت کالا و صادرات داخلی ایفا کنند. با وجود این وضعیت مناسب نسبی زیرساخت‌های شبکه ریلی کشور برای توسعه حمل و نقل چندوجهی، نیاز به توسعه انکارناپذیر است.

«بخش آموزشی»

مقاله منتخب ۱: «بزرگترین شناورهای باربری جهان»

نیروهای دریایی جهان، شرکت‌های اکتشاف انرژی که به دنبال نصب و استقرار سیستم‌های حفاری دریایی برای توسعه نفت و گاز هستند و ...، استفاده می‌کنند. اگرچه تعداد دیگری از رقبای این شرکت به ساخت شناورهای مختلف مشغولند، اما کمپانی Dockwise ادعا می‌کند تمرکز این شرکت بیشتر در زمینه فناوریهای نوین ناوبری و استفاده از شناورهای نیمه شناور باربری زیردریایی میباشد که این شرکت را در صنعت حمل و نقل دریایی محمولات سنگین منحصر به‌فرد کرده است.

مشخصات شناورها / این شرکت

Dockwise جدترین شناور این شرکت Vanguard ساخت شرکت هیوندای کره جنوبی است که در سال ۲۰۱۲ و در طبقه بندی شناورهای باربری نیمه شناور زیردریایی جهت حمل عظیم ترین سازه‌های دریایی جهان ساخته شده است. ساخت این شناور هزینه‌ای بالغ بر ۲۴۰ میلیون دلار داشت. این شناور ۲۷۵ متر طول، حداقل آبخور غوطه ورشدن ۳۱,۵ متر و قابلیت حمل ۶۰ خدمه را دارد. همچنین این شناور میتواند در وسط اقیانوس بعنوان یک حوضچه تعمیر شناور مورد استفاده قرار گیرد تا از هزینه و زمان زیادی که نیاز است تا کشتی به ساحل برسد صرفه‌جویی کند. این شناور قادر به حمل محمولاتی مانند تأسیسات نفتی و گازی دریایی، حمل کشتی و سکوهای نفتی تا وزن ۱۱۷,۰۰۰ تن را دارا می‌باشد. عرضه این کشتی شناور باربری نیمه شناور جهان و در ضمن توانایی وزن ۵۰ درصد بیشتر را هم دارد.

نگارنده: حمید علاءالدینی^۱

صنعت حمل و نقل دریایی محمولات سنگین (Heavy lift) تغییرات زیادی را از زمان طراحی و ساخت شناورهای نیمه شناور باربری زبر دریایی (Semi-submersible heavy-lift ship) با ساخت اولین شناور این دسته بنام Docklift در سال ۱۹۷۲ دیده است. بعضی از این تغییرات شامل ساخت شناورهای مخزن دار که با کنترل آب توازن عملیات خود را انجام میدهند و دیگر شناورهای تخصصی با عرضه باز، جابجایی بخش‌های از بدنه و غوطه ور شدن جهت حمل و نقل طراحی شدند. زمان عمر مفید اکثر این شناورها طی شده و در این راستا با استفاده از فن آوریهای نوین نسل جدید این شناورها نگرش بازار را جهت حمل و نقل محمولات سنگین بخود جلب نموده است.

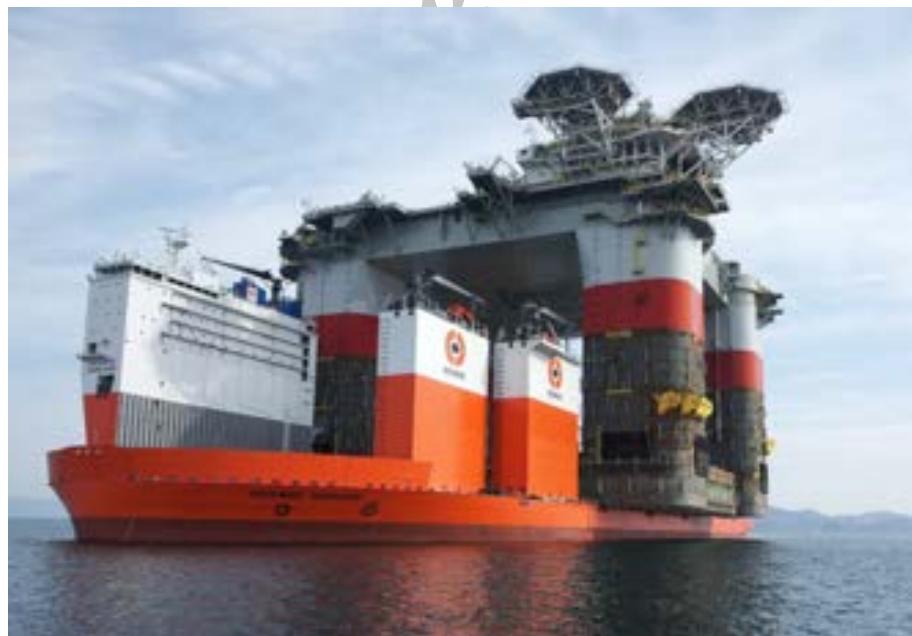
یکی از بزرگترین موسسات حمل کنندگان محمولات سنگین دریایی شرکت سهامی dockwise مستقر در هلند میباشد. این شرکت در سال ۱۹۹۳ پس از ادغام دو شرکت مکمل Wijsmuller و Dock Express با الحاق ۱۱ شناور باربری پای به عرصه خدمات دریایی گذاشت و به بزرگترین حمل کننده محموله‌های سنگین دریایی در دنیا محسوب گردید. همچنین در سال ۲۰۰۱ شرکت نروژی OHT با زمینه مشابه فعالیت در صنعت حمل نقل و اضافه نمودن دو شناور باربری بنامهای Blue and Black Marlin توانمندیهای شرکت Dockwise را افزود. از توانمندیهای این شرکت بطور گسترده

^۱ کارشناس مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی، سازمان بنادر و دریانوردی

مشخصات کلی شناور :Dockwise Vanguard

- طول: ۲۷۵ متر
- عرض: ۷۰ تا ۷۸ متر
- آبخور: ۱۵,۵ متر
- حداکثر آبخور غوطه ورشدن: ۳۱,۵ متر
- ظرفیت بارگیری: ۱۱۷,۰۰۰ تن
- درآمد: ۳۹۹ میلیون دلار
- مساحت عرشه: ۱۹۲۵۰ مترمربع
- قدرت موتور: ۲ kW ۴,۳۵۰ x ۲ kW and ۸,۷۰۰ x ۲ kW
- قدرت Bow Thruster (سیستم رانش سینه کشتی): ۳۰۰۰ کیلووات
- قدرت Azimuth Thruster (قابلیت چرخش ۳۶۰ درجه): ۲ x ۳۰۰۰ کیلووات
- سرعت: ۱۴,۵ نات (گره دریایی)
- ظرفیت اسکان: ۶۰ نفر
- حوضچه‌ی ساخت: کره جنوبی CSBC, Kaohsiung

این شناورها در مقایسه با شناور Vanguard، از برادر جوان‌تر و بزرگ‌تر خود کمی باریکتر به نظر می‌رسند. این شناورها تنها قادر به حمل سازه‌هایی به وزن ۵۷ و ۷۲ و ۷۶ هزار تن هستند. همچنین این

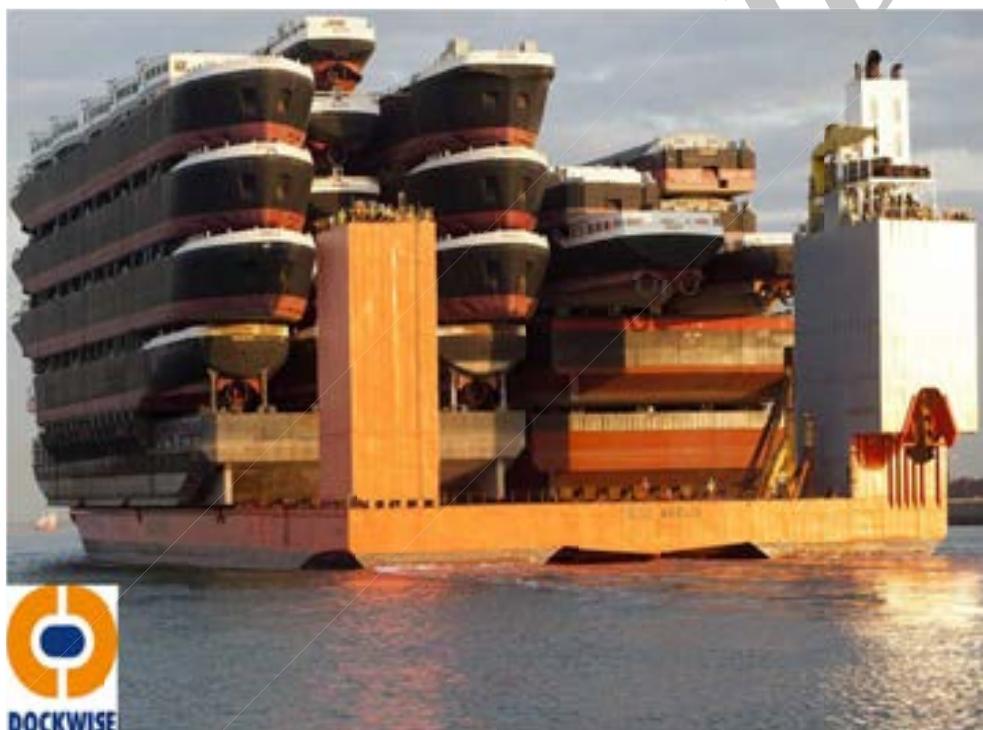
شناورهای Blue, White and Black Marlin

دومین، سومین و چهارمین شناور بزرگ این شرکت MV Blue, white & black Marlin است

اسکان میدهد و دارای امکاناتی چون حوضچه‌ی شنا و سونا نیز هست. این شناورها بزرگترین کشتی باربری در نوع خود محسوب می‌شوند که قادر به حمل کشتی، زیردریایی و حتی سکوهای عظیم نفتی نیز می‌باشند. وسعت طول عرشه این شناورها به اندازه دو زمین فوتبال است و حداقل سرعت این شناورها با بهره مندی از یک موتور دیزلی با قدرت ۱۷ هزار اسب بخار حدود ۱۴,۵ گره دریایی است.

شناورها از دماغه و پاشنه یکسان بهره برده اند. این شناورها در دسته کشتی‌های نیمه شناور باربری زیر (semi-submersible heavy-lift ship) دریایی (semi-submersible heavy-lift ship) دسته‌بندی می‌شوند. این شناورها توسط شرکت نروژی OHT طراحی شدند و هم اکنون در شرکت Dockwise فعالیت می‌کنند. این شناورها توانایی حمل شناورها و سازه‌های مختلف را دارند. این شناورها حداقل ۳۸ کابین و ۵۰ نفر را در خود

مشخصات کلی شناور

- طول: ۲۷۵ متر
- عرض: ۷۰ تا ۷۸ متر
- آبخور: ۱۴,۵ متر
- حداقل آبخور غوطه ورشدن: ۲۸,۴ متر
- ظرفیت بارگیری: ۷۶,۰۰۰ تن
- مساحت عرشه: ۱۱۲,۱۴ متر
- قدرت موتور: ۲ x ۸,۷۰۰ kW

- قدرت Bow Thruster (سیستم رانش سینه کشتی) : ۲۰۰۰ کیلووات
- قدرت سیستم Azimuth Thruster (قابلیت چرخش ۳۶۰ درجه) : ۲ x ۴۵۰۰ کیلووات
- سرعت: ۱۴,۵ گره دریایی
- ظرفیت اسکان: ۵۰ نفر
- حوضچه‌ی ساخت: کره جنوبی CSBC, Kaohsiung

مشخصات کلی شناور *White Marlin*

- طول: ۲۱۶ متر
- عرض: ۶۳ متر
- آبخور: ۱۳ متر
- حداکثر آبخور غوطه ورشدن: ۲۶ متر
- ظرفیت بارگیری: ۷۲,۰۰۰ تن
- مساحت عرشه: ۱۱۱,۵۱ متر
- قدرت موتور: ۲ x ۱,۲۰۰ kW

- قدرت Bow Thruster (سیستم رانش سینه کشتی) : ۲۴,۰۰۰ کیلووات
- قدرت سیستم Azimuth Thruster (قابلیت چرخش ۳۶۰ درجه) : ۸۷۰,۰ کیلووات
- سرعت ۱۴,۵ گره دریایی
- ظرفیت اسکان: ۴۰ نفر
- حوضچه ساخت: گوانجو - چین

مشخصات کلی شناور Black Marlin

- طول: ۲۱۷ متر
- عرض: ۴۲ متر
- آبخور: ۱۳,۳ متر
- حداکثر آبخور غوطه ورشدن: ۲۳,۳ متر
- ظرفیت بارگیری: ۷۶,۰۰۰ تن
- مساحت عرشه: ۷,۴۷۶ متر
- قدرت موتور: ۴,۳۵۰ x ۲ kW
- قدرت Bow Thruster (سیستم رانش سینه کشتی) : ۲۰۰۰ کیلووات
- سرعت: ۱۳,۳ نات
- ظرفیت اسکان: ۴۰ نفر
- حوضچه ساخت: تایوان China Shipbuilding Trading Co

مقاله منتخب ۲: «مدیریت پایانه‌های کانتینری با استفاده از فناوری هوش مصنوعی سیستم‌های متشكل از چند کارگزار»

۱. حوزه متنوع موجودیت‌هایی که عملیات را انجام می‌دهند؛

۲. تعامل این موجودیت‌ها با یک محیط پویا؛

۳. طبیعت گستردگی مسئله. به این مفهوم که سیستم‌های مستقل از یکدیگر در حین عملیات بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند.

در یک پایانه کانتینری اشیائی همچون کشتی، جرثقیل کانتینری، استرادل کریر، ترانس تینر، برنامه‌ریز و کانتینر تحت عنوان کارگزار^۳ در حین عملیات در تعامل با یکدیگر قرار می‌گیرند. هر کارگزار با سایر کارگزاران که اهداف متفاوتی را دنبال می‌کنند رابطه‌ای متقابل دارد. کارگزاران در ابتدا موقعیت خود را در پایانه برای مشخص نمودن اهداف خود و اهداف پایانه در میان می‌گذارند. خصوصیات اصلی مذاکره، زبان مورد استفاده توسط

نگارنده: حمید حمیدی^۱

۱- مقدمه

این مقاله ساختار سیستمی را ارائه می‌دهد که برای حل مسائل پیچیده مدیریت در پایانه‌های کانتینری به کار می‌رود.

این ساختار مبتنی بر «سیستم متشكل از چند کارگزار»^۲ بوده و ابزاری مناسب در دست مدیران بندر یا پایانه برای کنترل، هماهنگی، بهبود بهره‌وری و اداره پایانه کانتینری می‌باشد. عملیات پایانه‌های کانتینری از پیچیده‌ترین وظایف در صنعت حمل و نقل محسوب می‌شود. علت آن را در سه عامل مهم می‌توان جستجو کرد:

³ Agent

^۱ کارشناس مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی، سازمان بنادر و دریانوردی

² Multi-Agent System (MAS)

برای مالکان شناورها، تخلیه و بارگیری هر چه سریع‌تر شناور بسیار مهم است. یک کشتی کانتینربر با اندازه متوسط، حدود ۶۰٪ از زمان خود را در بندر می‌گذراند. و این در حالی است که هر ساعت ۱۰۰۰ دلار یا بیشتر هزینه در بر دارد. برای کاهش این زمان لازم است متصدیان پایانه تأکید ویژه‌ای در تخصیص منابع و دریافت اطلاعات پیش از پهلوگیری شناورها به منظور کاهش هزینه توقف ۴۵۰۰ دلاری کشتی‌های کانتینربر نسل سوم یا هزینه توقف ۶۵۰۰۰ دلاری کشتی‌های بزرگ در بندر داشته باشند. متصدیان پایانه موظف به ارائه خدماتی هستند که بیش از صرفاً تعداد جابجایی در ساعت کانتینرها اهمیت دارد. در این عرصه حل مشکل است که ایده یا رویکرد «سیستم مشکل از چند کارگزار» نمود پیدا می‌کند. رویکرد «سیستم مشکل از چند کارگزار» در حمل کانتینر این امکان را به هر کارگزار می‌دهد تا مقصد خود را از طریق مجموعه شبکه‌ها و سیستم‌هایی که شبیه‌سازی پایانه‌های کانتینری را ایجاد می‌کند، پیدا نماید. این شبیه‌سازی مبنای سیستم پشتیبانی تصمیم‌گیری است.

۳- مفاهیم اساسی «کارگزار» و «سیستم‌های مشکل از چند کارگزار»

طی چند سال اخیر، استفاده از «سیستم مشکل از چند کارگزار» به عنوان زمینه‌ای مهم در تحقیقات مطرح شده است. این رویکرد در زمینه‌های مختلف همچون کنترل فرآیندها، ربات‌های متحرک، مدیریت ترافیک هوایی و بازیابی هوشمند اطلاعات مورد استفاده قرار گرفته است. اصولاً یک کارگزار، سیستمی نرم‌افزاری است که در یک محیط قرار گرفته و در یک چرخه مستمر ادراک - منطق - عمل

کارگزاران پایانه و روند تصمیم‌گیری است که هر کارگزار به کار می‌برد. کارگزاران در گیر در عملیات نباید منابع را هدر دهند. هدف هر کارگزار باید به حداقل رساندن سود باشد. رویکرد «سیستم مشکل از چند کارگزار» چارچوبی را فراهم می‌سازد که در آن کارگزاران مختلف در تعامل با یکدیگر قرار گرفته و ضمن حل مساله تخصیص، بهره‌وری پایانه را افزایش می‌دهند. «سیستم مشکل از چند کارگزار»، اشیای موجود در پایانه را به منظور کمک به مدیران پایانه شبیه‌سازی می‌کند و مبنایی برای یک سیستم هوشمند پشتیبانی و تصمیم‌گیری فراهم می‌نماید.

۳- تشریح مساله

عملیاتی که در پایانه‌های کانتینری انجام می‌شود از پیچیده‌ترین کارها در صنعت حمل و نقل است. علت آن را در سه مقوله زیر می‌توان یافت:

- تنوع بسیار زیاد موجودیت‌ها در واردات و صادرات کانتینر
- تعامل با محیط پویا
- طبیعت گسترده مساله، مجموعه‌ای از سیستم‌های مستقل از تصمیم‌گیری در هر یک از آن‌ها بر عملکرد بقیه تأثیرگذار است. به دلایل یاد شده، تجزیه و تحلیل پدید آوردن یک برنامه کاربردی با کلیه وظایف ضروری آن بسیار مشکل است. به همین علت در حالی که وظایف به صورت مستقل مورد بررسی قرار می‌گیرند، روابط بین آن‌ها باید مدققت برقرار شود. عملکرد پایانه‌ها توسط مجموعه‌ای از درون دادها، برون دادها، دست اندکاران، ویژگی‌های ذاتی و تأثیرات خارجی تعیین می‌شود.

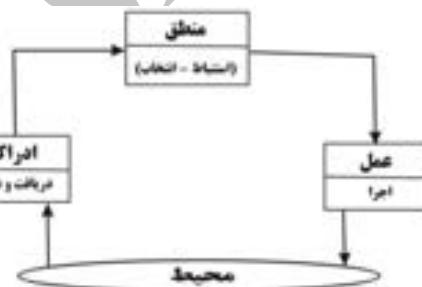
۲-۳- اقدام احتمالی (A) کارگزار عبارت است از:
برداشت کانتینر، حرکت به سمت محل،
استقرار کانتینر؛

۳-۳- ادراک ترانس تینر (T) عبارت است از:
محتوای فیلدهای مقابله آن و پایگاه دانش
(D) کارگزار. در نهایت این ادراک شامل
مقصد هر یک از کانتینرهایی که توسط
کفی‌ها حمل می‌شوند، خواهد شد.

هنگامی که تابع «ادراک» کارگزار حضور
کانتینرهای جدید را در مقابل خود (ترانس تینر) حس
می‌کند، چرخه ادراک - منطق - عمل مجدداً شروع به
کار می‌کند. سپس تابع «استنباط» تصمیم می‌گیرد
که تنها اقدام ممکن برداشت کانتینری است که
طبق جدول زمان‌بندی اجرا توسط «انتخاب»
مشخص و نهایتاً توسط تابع «اجرا» ترانس تینر به
مرحله اجرا در می‌آید. در نتیجه این اقدام، محیط
محیط تغییر می‌کند (زیرا در حال حاضر ترانس تینر
در حال حمل یک کانتینر است) و لذا چرخه ادراک -
منطق - عمل بعدی در حالی شروع می‌شود که
ترانس تینر مقصد بعدی کانتینر را تعیین و آن را به
محوطه بار چینی می‌برد.

به طور کلی «کارگزار» یک برنامه رایانه‌ای خودکار
است که می‌تواند رفتارش را بر مبنای تجربیات
اصلاح کند و قادر است به‌طور مستقل و کارآمد در
محیط خود فعالیت داشته باشد. یک «سیستم
متشكل از چند کارگزار» مجموعه‌ای است از عواملی
که به‌منظور نیل به اهداف مشترک و مستقل تلاش
می‌کنند. در یک «سیستم متشكل از چند کارگزار»،
کارگزاران مختلف ممکن است نقش‌های مختلف و
اهداف مجزایی داشته باشند. در یک پایانه کانتینری،

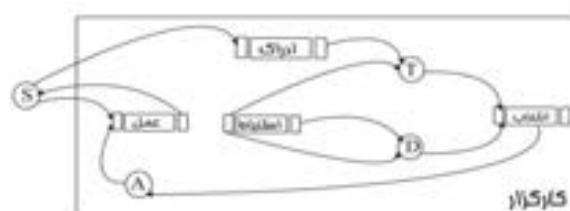
کار می‌کند. بدین معنی که کارگزار از محیط خود
متاثر شده و با ابزاری که در اختیار دارد آن را
پردازش می‌کند. سپس کارگزار شروع به انجام یک
پردازش منطقی که ترکیبی از اطلاعات جدید و
دانش و اهداف موجود کارگزار است، می‌نماید. این
پردازش منجر به تعیین اقدامات احتمالی کارگزار
خواهد شد. آن‌گاه یکی از اقدامات احتمالی انتخاب و
توسط کارگزار اجرا می‌شود. فعال سازی اقدام
موجب تغییر شرایط محیط می‌شود که خود موجب
ادراک جدید در چرخه بعدی خواهد بود.

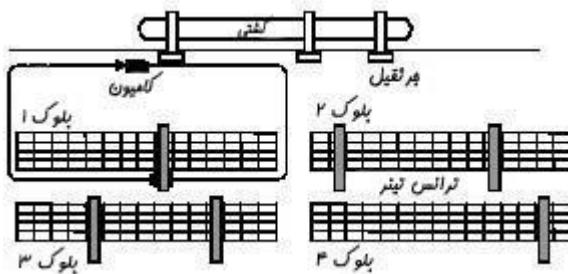
شکل ۱- چرخه ادراک - منطق - عمل

برای درک این مدل ساده، یک پایانه کانتینری
خودکار را در نظر بگیرید که در آن یک دستگاه
ترانس تینر وظیفه تخلیه کانتینر از روی کفی و
بارچینی آن در محوطه را به عهده دارد. موضوع مورد
نظر به صورت زیر تبدیل به مدل می‌شود:

۱-۳- محیط (S) کارگزار (ترانس تینر)، نقطه‌ای
از یک شبکه است که موقعیت را نشان می‌دهد؛

شکل ۲- مدل ساده کارگزار ترانس تینر

شکل ۴- نقشه محوطه و انبار کانتینر

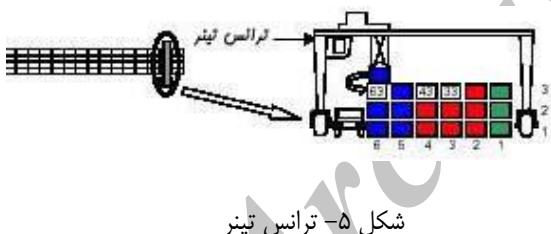
یک «سیستم متشكل از چند کارگزار» می‌تواند سازمانی متشكل از کانتینرها، استرادل کریبرها، ترانس تینرها و جرثقیل‌های کانتینری باشد که در فرآیند کلی عملیات پایانه به منظور بهینه‌سازی منابع، کاربرد داشته باشد.

۴- مدل پایانه کانتینری

پایانه کانتینری متشكل از چند سیستم فرعی مختلف است:

۴-۱- کشتی به کرانه

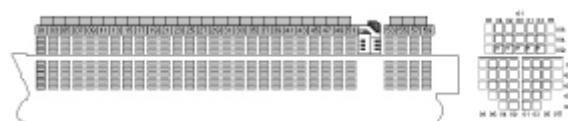
تخلیه و بارگیری یک کشتی مستلزم رویکردی سیستمی و منظم است. یکی از مسائلی که متصدیان پایانه با آن مواجه هستند کاهش جایه‌جایی‌های غیر مولد و گران قیمت در پایانه است. تعداد جرثقیل‌های کانتینری مورد استفاده بر روی کشتی‌های کانتینربربر در بین ۲ تا ۴ دستگاه متغیر است و حدود ۳ دستگاه استرادل کریبر یا چند کفی و کشنده به آن‌ها سرویس می‌دهند. برنامه تخلیه یا بارگیری کشتی با توجه به فهرست ارائه شده از سوی شرکت کشتیرانی به مرحله اجرا در می‌آید.

شکل ۵- ترانس تینر

۴-۲- سیستم تحویل و دریافت

این سیستم رابط بین حمل و نقل دریایی و حمل و نقل زمینی است. کسب اطلاعات مربوط به کانتینرهای ورودی و خروجی از دروازه پایانه به‌عده این سیستم است.

شکل ۳- جانمایی کانتینر در کشتی

۴-۳- سیستم انتقال

این سیستم برای انتقال کانتینر بین اسکله و محوطه و انبار مورد استفاده قرار می‌گیرد با توجه به نوع سیستم معمولاً از کفی و کشنده، یا استرادل کریبر برای انجام عملیات استفاده می‌شود.

۵-۱- کارگزار کشتی

هنگامی که یک کشتی جدید وارد بندر می‌شود، سیستم نسبت به ایجاد یک «کارگزار کشتی» برای این کشتی و بار آن اقدام می‌کند. هدف این سیستم به حداقل رساندن زمان بی‌کاری جرثقیل کانتینری و زمان تخلیه و بارگیری و هزینه‌های ناشی از فرآیند صافی است. این کار در رابطه نزدیک با «کارگزار تخلیه و بارگیری» به وقوع می‌پیوندد. هر کارگزار کشتی با یک مساله زمان‌بندی روبرو است که در آن مجموعه‌ای از منابع (جرثقیل‌ها) باید به عملیات گوناگون (تخلیه و بارگیری کانتینر) تخصیص یابند. در نتیجه زمان استفاده از هر منبع (زمان تخلیه و بارگیری) ایجاد می‌شود. این بدان معنی است که کارگزاران کشتی در هر زمان باید با یکدیگر هماهنگ باشند تا تداخل بین تخصیص جرثقیل‌ها به حداقل برسد.

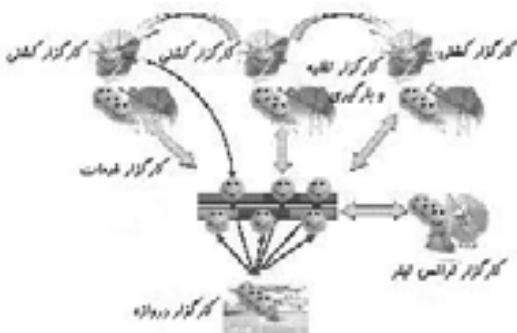
۵-۲- کارگزار تخلیه و بارگیری

کارگزار تخلیه و بارگیری تلاش می‌کند برای هر جرثقیل کانتینری مناسب‌ترین برنامه زمان‌بندی را تهیه کند تا بتواند تخلیه و بارگیری را مدیریت نماید. کارگزار باید از ترتیب تخلیه و بارگیری، کفی و کشنده‌های تخصیص یافته به جرثقیل و موقعیت کانتینرهای مختلف در پایانه (این اطلاعات توسط کارگزار خدمات تهیه می‌شود) مطلع باشد. بنابراین کارگزار تخلیه و بارگیری باید با کارگزاران فعل کشتی و خدمات هماهنگ نماید و برای به حداقل رساندن حرکت بدون بار تجهیزات بکار گرفته شده و تعداد تجهیزات لازم برای جابه‌جایی داخلی، کوشش نماید.

۵- معماری سیستم متسلسل از چند کارگزار

همان‌طور که در شکل ۶ دیده می‌شود، مساله پایانه به مسائل فرعی تقسیم می‌شود که هر یک از این مسائل با یک کارگزار ویژه حل می‌شود. هر کارگزار مستقل از بقیه اجزا سیستم است. هر کارگزار قادر به تصمیم‌گیری با توجه به هماهنگی و ارتباط با سایر اجزای سیستم می‌باشد. ارتباط بین کارگزاران توسط پیام‌های غیر همزمان مطابق با استاندارد FIPA-ACL فراهم می‌شود. پنج رده «کارگزار» را می‌توان در این سیستم معرفی نمود:

- «کارگزار کشتی» که ترتیب تخلیه و بارگیری را معین می‌کند؛
- «کارگزار تخلیه و بارگیری» که فرآیند تخلیه و بارگیری را مدیریت می‌کند؛
- «کارگزار خدمات» که کانتینرها را در پایانه توزیع می‌کند؛
- «کارگزار دروازه» که برای تعامل با حمل و نقل زمینی (ورود و خروج کانتینر از طریق خشکی) تعریف شده است.

شکل ۶- معماری سیستم

است. کارگزار خدمات باید کارگزار ترانس‌تینر را از محل کانتینری که به کشتی یا کامیون بارگیری می‌شود و یا محلی که کانتینر از کشتی و یا کامیون باید تخلیه و مستقر شود آگاه نماید.

۵-۴- کارگزار دروازه

کارگزار دروازه، ورود یا خروج کانتینر از طریق خشکی را کنترل می‌کند. در واقع این کارگزار مدیریت دروازه پایانه را به عهده دارد و کارگزار خدمات مربوطه را از ورود کانتینر جدید محوطه (جهت صافی در محوطه) و ورود کامیون‌های جدید به محوطه (برای خروج کانتینر از محوطه) مطلع می‌نماید. به عنوان مثال، هنگامی که یک کانتینر وارد می‌شود، کارگزار دروازه صحت داده‌های آن را بررسی می‌نماید. اگر داده‌ها صحیح باشند از کارگزار خدمات که مسئولیت تخصیص محل برای کانتینر مورد نظر را به عهده دارد تقاضای محل استقرار می‌نماید. بعد از شناسایی محل استقرار، موضوع به کامیون حامل کانتینر مخابره می‌شود و کامیون براساس محل اعلام شده کانتینر را به انبار مورد نظر تحويل می‌دهد. فرآیند مشابهی جهت خروج کانتینر از پایانه به وقوع می‌پیوندد.

۶- نحوه ارتباط کارگزاران

تبادل پیام بین تمام کارگزاران تشکیل‌دهنده سیستم بر مبنای استاندارد FIPA-ACL انجام می‌شود. از پروتکل‌های مورد نیاز بسته به نوع پیام برای مدیریت پایانه استفاده می‌شود.

۵-۳- کارگزار خدمات

در پایانه خدمات مختلفی ارائه می‌شود. هر یک از خدمات به محدوده خاصی از بارچینی تخصیص داده شده است. هدف اصلی هر کارگزار خدمات تعیین محل مناسب در پایانه برای کانتینرها از مناسب‌ترین پیکربندی برای آن قسمت از محوطه که توسط آن کنترل می‌شود، است. برای انجام این کار کارگزار باید نقشه آن قسمت از محوطه را که به آن تخصیص یافته است را در دست داشته باشد. در ضمن از خصوصیات کانتینر (نوع، طول، وزن، بندر مقصد، کشتی) و فاکتور بارچینی مطلع باشد. همچینین کارگزار باید با کارگزاران دیگر برای حل ناسازگاری‌هایی مانند تخصیص مجدد محل کانتینر در هنگام پر بودن ردیف‌های تخصیصی، هماهنگی نماید. برای حل مساله پیکربندی، کارگزار خدمات باید چگالی بارچینی در بخش‌های محوطه را به حداقل برساند. کارگزار خدمات این فرآیند را زمانی که ضروریت دارد به انجام می‌رساند. اقدام کارگزار مبتنی بر معیارهای محیطی مانند زمان، ناسازگاری‌های تخصیص محل، چگالی پایین بارچینی و غیره می‌باشد.

۵-۴- کارگزار ترانس‌تینر

در مدل، هر دستگاه ترانس‌تینر به عنوان کارگزاری مستقل عمل می‌کند که هدف آن انجام عملیات بارچینی به صورت کارآمد است. کارگزار ترانس‌تینر باید حرکات بدون بار ترانس‌تینر را به حداقل برساند. برای انجام این کار، کارگزار باید مناسب‌ترین ترتیب را برای جابه‌جایی کانتینر در موقعیت صحیح در محوطه اختیار نماید. هر کارگزار منتظر درخواست از سوی کارگزاران مختلف خدمات

بار، یک ترانس تبیر و ...) در پایانه می باشد. عملکرد کلی پایانه وابسته به کارکرد بهینه آنها است.

کاربردهای اصلی پروتکل به شرح ذیل می باشد:

- مذاکره برای مشخص کردن این که کدام ترانس تبیر به کدام کانتینر تخصیص یابد.
- درخواست از کارگزار خدمات برای تعیین ردیف قابل دسترس در ردیفهای تخصیص یافته به آن

این پروتکل امکان تصمیم گیری برای توزیع کارآمد کانتینر در پایانه را بدون نیاز به هماهنگی فراهم می نماید.

۷- نتیجه

رویکرد «سیستم متشكل از چند کارگزار»، به عنوان مفهومی معتبر که می توان آن را در پایانه های کانتینری به کار گرفت، معرفی شده است. کاربرد مدل های ریاضی و ابزار ترکیبی بهینه سازی به علت پویایی و پیچیدگی متشكل چندان موفقیت آمیز نبوده اند. رویکرد «سیستم متشكل از چند کارگزار» چهار چوبی فراهم می کند که می تواند فعل و انفعالات پیچیده و چندگانه ای را که در پایانه کانتینری رخداد نشان دهد. «سیستم متشكل از چند کارگزار»، اثیای موجود در پایانه را به منظور کمک به مدیران پایانه شبیه سازی می کند و مبنایی برای یک سیستم هوشمند پشتیبانی تصمیم گیری فراهم می نماید.

۷-۱- پروتکل پرس و جو^۱

از این پروتکل برای پوشش اطلاعات مربوط به وضعیت جاری پایانه استفاده می شود. این اطلاعات از سوی کارگزار مسئول این وظیفه درخواست می شود. استفاده اصلی از این پروتکل نمایش وضعیت جاری پایانه به کاربران سیستم از طریق واسطه های طراحی شده و بزه می باشد. پیام باید امکان استفاده از ویژگی های زبان مورد استفاده در پرس و جو (SQL, EDI,...) را فراهم نماید.

۷-۲- پروتکل درخواست^۲

این پروتکل برای درخواست از یک کارگزار برای اجرای یک عمل خاص مورد استفاده قرار می گیرد. مثلاً برای درخواست از یک کارگزار خدمات برای محل مناسب برای کانتینری که از دروازه وارد پایانه می شود.

۷-۳- پروتکل درخواست مشروط^۳

این پروتکل اطلاعات پایانه را هنگامی که یک شرط برقرار باشد (یا واقعه ای اتفاق می افتد) فراهم می نماید. معمولاً از این پروتکل برای اعلام مقدار کالای یک کشتی ورودی یا ورود ترانس تبیر به یک ردیف صفافی خاص (قبل از شروع عملیات بارچینی) استفاده می شود.

۷-۴- پروتکل قرارداد^۴

این پروتکل یکی از مهم ترین وظایف هماهنگی و مذاکره بین کارگزاران است. هر کارگزار مسئول یک بخش مستقل (یک کشتی، یک قسمت از ردیفهای

¹ FIPA-query

² FIPA-request

³ FIPA-request-when

⁴ FAPA-contract-net

- ۳- www.agenlab.de/general-concepts.html - مراجع ۱
- ۴- "General concepts of Agents & Multi-agent Systems"
- ۱- Lary Henesy,"Enhancing Terminal Productivity through AI" Blekinge Inrstitute- of Technology
- ۲- Vicent Botti "Multi-Agent System Technology in a Port Container Terminal Automation"

Archive of SID

Masir

Vol 4, No 27(2017)
ISSN 2423-348X

**The Official E-Magazine of Port & Maritime Organization of
Iran**